

MANUAL
OF THE
MORE DEADLY FORMS
OF
CATTLE DISEASE

1911

၁၉၁၁ ခုနှစ်။

အများအားဖြင့်သေကြေပျက်စီးထတ်သည့်ကျွန်းကောင်၊
လက်စွဲစာအုပ်။

RANGOON
OFFICE OF THE SUPERINTENDENT, GOVT. PRINTING, BURMA
1914

GPC
636.28

.....
412011

[Price,—4 annas.]

OFFICE OF THE
SHERIFF
COUNTY OF LOS ANGELES
CALIFORNIA

NOTICE TO CREDITORS
IN PROBATE MATTER

NOTICE TO CREDITORS

GPC 636.28 / 412011

MANUAL
OF THE
MORE DEADLY FORMS
OF
CATTLE DISEASE
1911

၁၉၁၁ ခုနှစ်။

အများအားဖြင့်သေကြေပျက်စီးထတ်သည့်ကျွန်းရောဂါ
လက်စွဲစာအုပ်။

SOAS LIBRARY

RANGOON
OFFICE OF THE SUPERINTENDENT, GOVERNMENT PRINTING, BURMA
1914

16/s/74

မာတိကာ

စာမျက်နှာနံပါတ်

နိဒါန်း

အခန်း ၁။	ဤ ကျွန်ုပ်တို့များတွင် ထူးထက်စွာ အနာရောဂါ မကျ		
	မရောက်ရအောင်ထားဆီးကာကွယ်နည်းအကြောင်း။	...	၁—၇။
အခန်း ၂။	ကျောက်ပေါက်ရောဂါအကြောင်း။	...	၈—၁၂။
အခန်း ၃။	ကျွန်းနာခွံနာအကြောင်း။	...	၁၃—၁၆။
အခန်း ၄။	လည်ချောင်းကွဲနာအကြောင်း။	...	၁၇—၁၉။
အခန်း ၅။	ဒေါင်းသန်းနာအကြောင်း။	...	၂၀—၂၃။
အခန်း ၆။	ကြိတ်နာအကြောင်း။	...	၂၄—၂၆။
အခန်း ၇။	ဝမ်းရောင်ရောဂါအကြောင်း။	...	၂၇—၂၈။
အခန်း ၈။	ဝမ်းကျရောဂါအကြောင်း။	...	၂၉—၃၀။
အခန်း ၉။	ချောင်းဆိုးနာအကြောင်း။	...	၃၁—၃၂။
အခန်း ၁၀။	အဆိပ်ထက်နာအကြောင်း။	...	၃၃—၃၄။
အခန်း ၁၁။	ဆေးနည်းများ အကြောင်း။	...	၃၅—၄၂။

ကျွန်းများကိုကောင်းမွန်စွာကြည့်ရှုကျွေးမွေးထားလျှင်။ ကျန်းမာစွာနေ၍ရောဂါကင်းထိတ်သည်။ အစာရေစာကိုမသင့်မလျော်အလွန်အကျူးကျွေးမွေးလျှင်ဖြစ်စေ။ အစာကိုလို လောက်အောင် မကျွေးဘဲ။ အငတ်ထားလျှင်ဖြစ်စေ။ အနာရောဂါကျရောက်မကျန်းမမာဖြစ်တတ်သည်။

ယခုလက်စွဲစာအုပ်တွင်ရည်ညွှန်းတော်ပြုသည့် အနာရောဂါများမှာ။ များသောအားဖြင့် မကျမရောက်ရအောင်။ ထားထီး၍ရနိုင်သော အနာရောဂါမျိုးများဖြစ်သည်။ တော်ပြပါရှိသည့်နည်းနာနိဿယများအတိုင်း။ ကျနုသေချာစွာ လိုက်နာလျှင်လည်း။ ကျွဲရှင်နွားရှင်တို့မှာ။ ကျရောက်သည့်အနာရောဂါနှင့်အသေအပျောက်အလျှင်း မရှိရအောင်။ ထားထီးကွယ်ကာခြင်းငှါ မထိတ်နိုင်သော်လည်း။ အသေ အပျောက်နည်းအောင်ထိတ်နိုင်ကြလိမ့်မည်။

အချို့အနာရောဂါများမှာကူး၍ကျရောက်ဖြစ်ပွားသောအနာရောဂါများဖြစ်သော်လည်း။ အချို့မှာကြည့်ရှု ထိန်းကျောင်းကျွေးမွေးခြင်းမကောင်းသည့်အတွက်သက်သက်ဖြစ်သည်။

အနာရောဂါအများဖြစ်ရင်းအကြောင်းများကို တော်ပြထားသည့်ဖြစ်။ များသောအားဖြင့်။ ၎င်းအကြောင်း များမှာလည်း မဖြစ်မပွားရအောင်။ ထားထီးကာကွယ်နိုင်သောအကြောင်းများဖြစ်၍။ ကျွဲနွားများတွင်။ ၎င်းအနာရောဂါမျိုးထစုံတရာကျရောက်လျှင်။ ၎င်းကျွဲနွားရှင်တို့အပေါ်တွင်အများအားဖြင့်ဖြစ်ဝန်တင်ရန်ရှိသည်ဟူ၍ယူထိုက်သည်။

ကျွဲနွားမွေးမြူရာတွင်အရေးကြီးသောအချက်မှာ။ မိုးခေါင်။ ရေကြီး။ ကျွဲနွားရောဂါကျရောက်သည့်အခါကာလများတွင်စားရန်မြက်ခြောက်။ ကောက်ရိုးများကို သိုလှောင်ထား ရခြင်းဖြစ်သည်။ ဤသို့သောအခါကာလများအတိုကျွဲနွားရှင်တို့မှာ။ ကျွဲနွားများစားရန်အစာရေစာအလုံအလောက်ဖြစ်စေ။ ပိုမို၍ဖြစ်စေ။ အမြဲသိုလှောင် ထားသင့်ကြသည်။ သည်မှတစ်ပါးလည်း ထင်းကုပ်များကို ကောင်းမွန်စွာလုပ်ကိုင်၍ အိမ်တွင်ကောင်းစွာကျွေးမွေးထားလျှင် အနာမကျမရောက် လွတ်ကင်းရှိရာသည်။

အမျိုးရာသိဥတုများတွင်လည်းနေပူခြင်း၊ မိုးသည်းထန်စွာရွာခြင်း၊ မှကင်းလွတ်ရန်သော်၎င်း၊ အေးသောဥဉ်များတွင် အကွယ်အကာရ ရန်သော်၎င်း၊ ထင်းကုတ်ဝသည်တို့အတွင်းထားရန်လိုသည်။

ထွေးနှားများမှာဦးသည်းထန်စွာရွာသွန်းသည့်အခါ၊ မိုးရေခဲ၍နေရ လျှင်ဖြစ်စေ၊ ရေအိုင်ရာဝတ်ရာမြေပေါ်တွင်ထားလျှင်ဖြစ်စေ၊ နေ့လယ် အခါနေအလွန်ပူပြင်းသည်မှ၎င်း၊ ဥဉ်အခါ အလွန်ချမ်းအေးသည်မှ ၎င်း၊ အကွယ်အကာမရလျှင်ဖြစ်စေ၊ ကျွန်းမာလျက်မနေနိုင်၊ မရှိနိုင် ရှာ၊ ထွေးနှားသည်းကုတ်မှာ၊ ပတ်လည်မြေမှကောင်းစွာငြိမ်သောအခါးရှိ စေရမည်ပြင်၊ ရေလည်းကောင်းစွာ စီးဆင်းနိုင်စေရမည်၊ နေပူမိုးမရှိ၊ ဥဉ်အခါ လေအေးလည်း မတိုက် နိုင်အောင် ကောင်းစွာ မိုးကာ ရ မည်။

ပြောင်းပေါက်များမှကောင်းစွာအလင်းတိုရစေရမည်၊ ထံခါးပေါက် များမှကောင်းစွာဝင်လွယ်ထွက်လွယ်ဖြစ်စေရမည်၊ လေဝင်လေထွက်မှာ၊ အောက်ကလေကောင်းလေသန့်ဝင်၍၊ အထက်ကမကောင်းသောလေ များထွက်နိုင်ရန်ဖြစ်စေရမည်။

ထင်းကုတ်နှင့်ထကွပတ်လည်ရှိမြေရာကိုသန့်ရှင်းဝင်ကြယ်အောင် ပြုလုပ်ထားရမည်။ ထွေးနှားတို့စွန့်ပစ်သည့် ကျွတ်ကြီး ကျွတ်ငယ်များတို့ လည်းမှန်မှန်ယူ၍ပစ်ရမည်။

အမျိုးထွေးနှားများမှာ၊ ရေကောင်းရေသန့်တို့ မရနိုင်၍၊ မကောင်း သောရေကိုပင်သောက်ကြရသည်။ သည်ကဲ့သို့ အကြည့်အရှုညံ့လျှင်၊ များအားဖြင့်မကြာမကြာအနာကျရောက်တတ်သည်။

အများအားဖြင့်သေကြေပျက်စီးတတ်သည့်
ကျွန်းရောဂါလက်စွဲစာအုပ်။

အခန်း ၁။

အိန္ဒိယနိုင်ငံတော်အတွင်းကျွန်းများတွင်။ ကျရောက်တတ်သည့်ကူး
ထွက်သောအနာရောဂါများနှင့်။ ၎င်းတို့တွင်ကူးထွက်သောအနာရော
ဂါထရိုဗေရ ကျရောက်သည့်အခါ။ အမြဲအားဖြင့် ချက်ခြင်းလိုက်နာ
ထောင်ရှက်ရမည့်နည်းလမ်းများအကြောင်း။

ထူးတတ်သောအနာရော
ဂါများအမည်။ ကူးထွက်သောအနာရောဂါများအနက်။ အ
ထူးဖြစ်သောအနာရောဂါများမှာ။

(၁) ကျောက်ပေါက်ရောဂါ။	(၄) ဒေါင်းသန်းနာ။
(၂) ဂျာနာခွါနာ။	(၅) ကြိတ်နာ။
(၃) လည်ချောင်းကွဲနာ။	

များဖြစ်သည်။

လည်ချောင်းကွဲနာ။ ဒေါင်းသန်းနာ။ ကြိတ်နာများမှာ။ အနာတမျိုး

ထည်ချောင်းကွဲနာ။ နှင့်တမျိုးတူသည့်အရာများစွာရှိသည်။ ၎င်း
ဒေါင်းသန်းနာ။ ကြိတ်နာ။ အနာရောဂါမျိုးများဖြစ်ခဲ့လျှင် ကြာကြာမခံ။

၁ ရက်က ၄ ရက်အတွင်းသေမြဲဖြစ်သည်။

ဂျာနာ ခွါနာသည်။ အလွန်ကူးတတ်သောအနာဖြစ်သော်လည်း။

ဂျာနာခွါနာ။ သေကြေပျက်စီးခဲ့သော အနာဖြစ်သည်။ သ
တိဝိရိယနှင့်ကောင်းစွာကုသလျှင်။ ဖြစ်ပွား

သည့်ကျွန်းကောင်ရေ ၁၀၀ တွင်။ တကောင်ထက်ပို၍မသေ။

အဆုတ်နာသည်။ အလွန်ကူးတတ်သောရောဂါ ဖြစ်သော်လည်း။

အဆုတ်နာ။ သည်ကဲ့သို့ကူးတတ်ကြောင်းကို ကျွန်းရှင်
တို့များစွာမသိကြ။ အနာရောဂါ ကျရောက်

သည့်အခါ။ မသိမသာတဖြည်းဖြည်းကျရောက်တတ်သည်။

ကျွန်းများမှာပိန်ချုံးလျက်။ တလကသုံးလကျော်တိုင်အောင်ပင်။ မ
သေတခံတတ်သည်။

ဆိုခဲ့သည့်အနာရောဂါမျိုးများသည်။ မျိုးထူတိရစ္ဆာန်တကောင်မှ

ထူးတတ်သည့်အရာမျိုး နှင့်တကောင်သို့တိုက်ရိုက်ကူးသည်သာ မဟုတ်။

ဖြစ်အကြောင်း။ အနာရောဂါကျရောက်သည့် ကျွန်းရှိရာက။

ကျန်းမာလျက်ရှိသည့်ကျွန်းရှိရာသို့။ ထိန်း
ကျောင်းသူတို့။ သွားရောက်ခြင်းဖြင့်သော်၎င်း။ အနာရောဂါကျရောက်

သည်ကျွန်းများအနီးအနားသို့ရောက်ပြီးအဝေးရေစာများတွင်သော်
ငင်းကူးတတ်သည့်အရာပါတတ်သည်။

အနာရောဂါကျရောက်သည့်ကျွန်းများကိုထားရမည့်ကုသ်။ မြေ
ရာများတွင်လည်း။မျက်ရည်။မျက်ချေး။တံတွေး။သရည်။နှုတ်။ကျပ်ကြီး။
ကျင်ငယ်များမှ။ငင်းလျှာနာခွါနာဖြစ်လျှင်ခြေများများက ထွက်သည့်
အရာများနှင့်။တံတွေး။သရည်များမှငင်းပါသည့် ကူးတတ်သည့်အရာ
များ။စွန်းထိကပ်ပြီလျက်ရှိတတ်သည်။

ကျောက်ပေါက်ရောဂါသည်။ ယဉ်သည်ဖြစ်စေ။ရှိင်းသည်ဖြစ်စေ။

စားမြုံ့ပြန်သည့်တိရစ္ဆာန်
ဆီရစ် ရုပ် တွင်။ ကျောက်
ပေါက် ရောဂါ ကျ ရောက်
ထိခြင်းအကြောင်း။

စားမြုံ့ပြန်တတ်သော အရပ်ရပ်တိရစ္ဆာန်မျိုး
များတွင်ကျရောက်တတ် သော်လည်း။နွားထိုး
ရစ္ဆာန် မျိုးများတွင် အများဆုံး ကျရောက်
တတ်သည်။

လည်းချောင်းကွဲနာမွှာ။ ကျွဲများတွင် အများဆုံး ကျရောက်တတ်
သော်လည်း။အခြားကျွန်းသီးတိရစ္ဆာန်မျိုးများတွင်လည်း မကြာမကြာ
ကျရောက်တတ်သည်။

လျှာနာခွါနာသည်ကြက်များနှင့်ထကွအခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးအများ
အားနာခွါနာခြင်းသန်း
နာများမွှာ။လူများသို့လည်း
ကူးတတ်ခြင်းအကြောင်း။

တွင်ကျရောက်တတ်သည်။ လျှာနာ ခွါနာကျ
ရောက်သည့် နွားမများကနို့ကို သောက်သ
ဖြင့်။ လူများ ပါးစပ်တွင် အဖူးအပိဉ် ပေါက်
ကြောင်းသိရှိရကြလေသည်။

ခြောင်းသန်းနာသည်။ လူများနှင့်ထကွအရပ်ရပ်တိရစ္ဆာန်များတွင်
ကျရောက်တတ်သည်။ ခြောင်းသန်းနာနှင့်သေသော ထိရစ္ဆာန်အသေ
ကောင်တို့တိုင်တွယ်ထိပါးခြင်းမှာ။ အန္တရာယ်ဖြစ်တတ်သောကြောင့်
အထူးသတိထားသင့်ကြသည်။

အထူးသဖြင့်ကျောက်ပေါက်ရောဂါ။ လျှာနာခွါနာနှင့်။ ထိုးသည့်
အရပ်ရပ်အနာရောဂါမျိုးများသည်။မြန်မာနိုင်ငံတော်အတွင်းအနည်း
အများအဝင် ပြတ်ကျရောက်နေ၍။အကယ်၍မကျရောက်သေးသော်
လည်း။ကျရောက်လာတတ်သည်ဖြစ်၍။မကျမရောက်စေရအောင်။လက်
ရှိကျွန်းများတွင်ကျရောက်ခဲ့လျှင်လည်း။ အယုတ်သဖြင့် အနာရော
ဂါမမျှမပျံ့။စေရအောင်အဝင်ပြတ်သထိပြုရမည်။

ထောင်ပြုရန်ထားသည့်
နည်းဥပဒေများအကြောင်း။

ကျွန်းများကို ထိန်းကျောင်းရသူတို့မှာ။
အောက်ပါနည်းဥပဒေ များကို ကျနစွာလိုက်
နာရမည်။

၂။ ။ ကျွဲနွားများကို တရပ်မှတရပ်သို့ ဆောင်ယူသွားသည့်အခါ

ကျွဲနွားများကို အခြားအ
ရပ်သို့ ရွှေ့ပြောင်းသည့် အ
ခါ၊ မည်သို့ပြုလုပ်ရခြင်း အ
ကြောင်း။

ခရီးလမ်းကြား။ အခြားကျွဲနွားများနှင့် ရော
နှောမရှိစေရ။ စရပ်များတွင် အနာကျရောက်
သည့်ကျွဲနွားများရှိနေဆဲဖြစ်၍ သော်၎င်း။ မ
ကြာမီက ရှိနေဘူးခြင်းကြောင့် သော်၎င်း။

အနာရောဂါစွန်းထိလျက်ရှိတတ်သည်ဖြစ်၍။ ၎င်းစရပ်များတွင်သော်
၎င်း။ စရပ်များအနီးအနားတွင်သော်၎င်း။ ညဉ့်အချိန်၌မည်သည့်အ
ခါမျှမထားရ။ နေ့အခါအေးသည့်အချိန်တွင်သွားလာစေရမည်။ ၎င်းအ
ချက်ကို ပူသောရာသီဥတုတွင်။ အထူးဂရုပြုရမည်။ သွားလာစေသည့်
အခါလည်း။ ၂၄-နာရီအတွင်း။ ၁၀ မိုင် ၁၂ မိုင်ထက်ပို၍ မသွားမ
လာစေရ။ အစာရေစာကိုလည်းမကြာမကြာတိုက်ကျွေးရမည်။

၃။ ။ ဈေးတွင်ဖြစ်စေ။ အခြားအရပ်တွင် ဖြစ်စေ။ ကျွဲနွားများကို

ဝယ်စ ကျွဲနွားများကို ရှိ
ရင်းကျွဲနွားထိရဆန်များနှင့်
ခွဲခြားထားရန်အကြောင်း။

ဝယ်ယူ၍။ ဝယ်ယူသူ။ အိမ်ရာသို့ဆောင်ယူ
ရောက်ရှိသည့်အခါ။ ၎င်းတို့ချည်း။ သီးခြား
ထားရမည်။ စားကျက်တွင်ဖြစ်စေ။ ရေတိုက်

သည့်အချိန်တွင်ဖြစ်စေ။ အခြားမည်သည့် အချိန်တွင်မဆိုဖြစ်စေ။ အိမ်
ရာ၌။ ရှိရင်းကျွဲနွားများနှင့် ရောနှောမရှိစေရ။ ကူးတတ်သောရောဂါ
ပါသည်မပါသည်ကို ထင်ရှားစေခြင်းငှါ။ ၎င်းတို့ကို အနည်းဆုံးတလ။
နှစ်လ။ သုံးလထိ၎င်းတို့ချည်း။ သီးခြားထားရမည်။ (နည်းဥပဒေ ၂၀ ကို
ကြည့်။)

ဝယ်စကျွဲနွားကိုဆိုခဲ့သည့် အချိန်ကာလအတွင်း။ နံနက်ညနေ သေ
ချာစွာကြည့်ရှုစစ်ဆေးရမည်။ အထက်တော်ပြပါရှိသည့် အနာရောဂါ
မျိုးတစုံတရာ၎င်းတို့တွင်။ ကျရောက်ရှိလျှင်လည်း။ ကျရောက်သည့်ကျွဲ
နွားများကိုအသီးအခြားခွဲခြားထားပြီးလျှင်။ ကျန်ကျွဲနွားများကို။ အ
နည်းငယ်မျှစီ။ အုပ်ကလေးများပြုလုပ်၍။ တအုပ်နှင့်တအုပ် အတော်
ကွာစီ။ ချည်တိုင်တွင်ချည်ထားရမည်။ သုံးလကုန်လွန်သည့်အခါ။ ၎င်း
ကျွဲနွားများတွင်အနာရောဂါမကျမရောက်လျှင်။ ၎င်းတို့အခြားကျွဲနွား
များနှင့်အတူထား၍စားကျက်လည်းချနိုင်သည်။

၄။ ။ ကျွဲနွားများကိုဒီဇင်ဘာလထုတ်နယ်တနယ်မှတနယ်သို့ရွှေ့ပြောင်း

ဒီဇင်ဘာလထုတ် နယ်မှ
ထုတ်သို့ ရွှေ့ပြောင်းသည့်
ကျွဲနွားများမှာ။ အနာရောဂါ
ကျ ရောက် တတ် ခြင်း အ
ကြောင်း။

သွားလာစေသည့်အခါ။ ကူးတတ်သည့်အရာ
နှင့်ထိပါးနိုင်ရန်ရှိသဖြင့်။ အနာရောဂါ ကျ
ရောက်တတ်ခြင်းကြောင့်။ အိမ်သို့ဆိုက်ရောက်
သည့်အခါ။ ၎င်းတို့ကို သေချာစွာကြည့်ရှုစစ်

ဆေးရမည်။ အနာရောဂါကျရောက်ရာ။ ဒီဗြိတ်နယ်ကိုဖြတ်သန်း၍
လာရလျှင်လည်း။ ၎င်းတို့ချည်း သီးခြား အထော်ကြာ ထားရမည်။
(နည်းဥပဒေ ၂၀ ကိုကြည့်။)

၅။ ။ ကူးတတ်သော အနာရောဂါသော်၎င်း။ ၎င်းအနာရောဂါမျိုး
ကူး တတ် သော အနာ
ရောဂါကျရောက်သည့်အခါ
အကြောင်း။ ဖြစ်ကြောင်းထင်မှတ်ရန် ရှိသည်။ အနာရော
ဂါသော်၎င်း။ ကျွဲနွားများတွင် ဖြစ်စေ။ သိုး
များတွင်ဖြစ်စေ။ ကျရောက်သည့်အခါ။ အနာ
ရောဂါ ကျရောက်သည့် ထိရဆုံး များကို။
ကျန်းမာလျက်ရှိသည့်ထိရဆုံးများနှင့် ခွဲခြားထားရန်မှာ။ ရှေးဦးစွာ
ဆောင်ရွက်ရန်အထူးအမှုဝတ်တရားဖြစ်သည်။

၆။ ။ အရပ်ရပ်ထိရဆုံးများကိုသေချာစွာ ကြည့်ရှုစစ်ဆေးပြီး
နောက်။ အနာရောဂါ ကျရောက်သည့် လက္ခ
ဏာပေါ်ပေါက်သည့်။ မည်သည့် ထိရဆုံး
ကိုမဆို။ အနည်းငယ်မျှပင် ပေါ်ပေါက်သော်
လည်းဆေးရုံသို့ရမည်။
အနာကျရောက်သောထိ
ရဆုံးများကို ရှေ့ ပြောင်း
ခြင်းအကြောင်း။

၇။ ။ ကျန်းမာလျက် ရှိသည့် ကျွဲနွား များကို နေရာဆုံဝင်နိုင်သ
ကျန်းမာလျက်ရှိသည့်ထိ
ရဆုံးများကို အရပ် များ ခွဲ
ခြားခြင်းအကြောင်း။ လောက်ကောင်ရေနည်းနိုင်သမျှနည်းအောင်။
အုပ်အများခွဲ၍။ အုပ်ရှိကျွဲနွားများကို။ အနာ
ရောဂါကျရောက်သည့်ကျွဲနွားများရှိရာ။ လေ
ညှာတွင်တအုပ်နှင့်တအုပ်။ အထော်ကွာစီချည်တိုင်တွင် ချည်ထားရ
မည်။ အုပ်အသီးသီးကို မကြာမကြာ သွားရောက်ကြည့်ရှု စစ်ဆေးပြီး
နောက်။ အနည်းငယ်မျှပင်။ နာသော်လည်း။ သို့နာသည့်ကျွဲနွားကိုချက်
ခြင်းရှေ့ပြောင်းရမည်။ ၎င်းနည်းလမ်းအတိုင်း။ မှန်မှန်လိုက်နာဆောင်
ရွက်လျှင်။ နေ့ရက်အနည်းငယ်အတွင်း။ တအုပ်နှစ်အုပ်တွင်သာ။ အ
နာရောဂါဖြစ်ပွားလျက်ရှိသည်ကို။ တွေ့မြင်ရမည့်ပြင်။ အနာရောဂါဖြစ်
ပွားလာသည့်ထိရဆုံးများကိုဆေးရုံသို့ချက်ခြင်းရှိလျှင်လည်း။ ကျွဲနွား
အုပ်ကြီးသို့ကူးရောက်မရှိရန်။ ၎င်းအနာရောဂါကို အလျင်အမြန် ပ
ပျောက်စေနိုင်လိမ့်မည်။ အုပ်အသီးသီးကို။ ၎င်းတို့ချည်းထားပြီးနောက်။
သို့မဟုတ် အုပ်မှနောက်ဆုံးအနာကျရောက်သည့်ကျွဲနွားကို။ ဖယ်ရှား
ပြီးနောက်။ အုပ်အသီးသီးကို။ အခြားကျွဲနွားများနှင့်။ သုံးလခွဲထားရ
မည်။ (နည်းဥပဒေ ၂၀ ကိုကြည့်။)

၀။ ။အနာရောဂါကျရောက်သည့်ကျွန်းများထားရန်ဆေးရုံကို

အနာကျရောက်သည့်ထိ
ရုက္ခာန်များ အသို့ ဆေး ရုံ
ထို သီး ခြား ထား ရန် အ
ကြောင်း။

ဝင်းခြံခိုင်လုံစွာ။ ကာရံ၍ အသီးခြားထားရ
မည်။ ထိန်းကျောင်းသူများနှင့် အနာရောဂါ
ကျရောက်သည့် ကျွန်းများကို ၎င်းသီးခြား
နေရာကထွက်ခွာခွင့်မပြုရ။အစားအသောက်။

အစာရေစာများကို။ ထိန်းကျောင်းသူများနှင့်။ ကျွန်းများအသို့ ယူ
နိုင်သော်လည်း။ အစာရေစာ ကျွန်းအိပ်ရာ။ အဝတ်အစည်းမှစ၍။
အခြား မည်သည့်အရာကိုမျှ ဆေးရုံမှမထုတ်မယူရ။ ကျန်းမာလျက်ရှိ
သည့်။ကျွန်းများရှိရာနေရာများသို့ခွေးများတွင်။ ကူးတတ်သည့်အရာ
ပါလာတတ်သဖြင့်။ခွေးများကိုဆေးရုံသို့ဝင်ထွက်ခွင့်မပြုရ။

၆။ ။ဆေးရုံရှိကျွန်းအိပ်ရာ မြက်ခြောက် ကောက်ရိုးစသည်

ကျွန်း အိပ်ရာ ဖြတ်
ခြောက် ကောက်ရိုး စသည်
များ၏ မီး ရှိ ခြင်း အ
ကြောင်း။

များကိုဆေးရုံမြေအတွင်း။မီးထိုက်ရှိရမည်။
ကျင်ကြီး အပိုများနှင့် ကျင်ငယ် စသည်များ
ကိုတင်းကုပ်များမှမကြာမကြာရွှေ့ယူပြီးလျှင်
ဆေးရုံ ဥပစာအတွင်းတွင်။ထူး၍မြှုပ်ရမည်။

၎င်းတွင်းများကို။စောက်အနက် ၆ ပေ။ ၆ ပေကျော်ထူး၍။ဆေးရုံရှိ
ကျွန်းအိပ်ရာအပိုများ။ ကျင်ကြီးစသည်များကို အထက်မြေမျက်နှာ
ပြင်နှင့်။ နှစ်ပေကွာနေရာထိအောင်။ လောင်းထည့်ပြီးလျှင်၎င်းနေရာ
တွင်မပေါက်ထုံးနှင့်။သန့်သောမြေများကိုပြည့်အောင်ဖိုရမည်။

၁၀။ ။ဆေးရုံရှိတင်းကုပ်များ။ ထရံအကာအရံ စသည်များနှင့်

ဆေးရုံရှိတင်းကုပ်များ။
သစ်သားထည် စသည်များ
ကို ဖုတ်သင် ဆေး ကြော
ခြင်း။အနာရောဂါ မကူးနိုင်
အောင် ပြု လုပ် ခြင်း အ
ကြောင်း။

မြေပြင်ကို။ မကြာ မကြာ လှည်းကျင်း ဆေး
ကြော၍။ သေချာစွာ သုတ်သင်ရှင်းလင်းပြီး
လျှင်။ သို့သုတ်သင်ရှင်းလင်းသည့်အခါထိုင်း
မက္ကဒေါက် ဂေါသော်၏ အနာ ရောဂါ မကူး
နိုင်သည့်။ ဆေးမျှန့်။သို့မဟုတ်အနာရောဂါမ

ကူးနိုင်သည့်အခြားဆေးမျှန့်သို့မဟုတ်ထုံးမျှန့်။သို့မဟုတ်ပြာ။ သို့မဟုတ်
မြေခြောက်ကိုပင်။ အခင်းနှင့်မြေပေါ်တွင်များစွာဖြူးရမည်။ သစ်သား
ထည်များနှင့်ထရံအကာအရံများကို ရှေးဦးစွာဆေးကြောပြီးနောက်။
ထုံးပြုသုတ်လိမ်းရမည်။

၁၁။ ။ဆေးရုံတွင် လေဝင်လေထွက်ကောင်းစွာရအောင် ပြုလုပ်

ဆေးရုံတွင် လေဝင်လေ
ထွက်နှင့် အသီးပေးခြင်း အ
ကြောင်း။

ထားရမည်။ဆေးရုံအဆောက်အဦးအတွင်း
နေ့စဉ်။တနင်္ဂနွေပေးရမည်။သို့ကန့်
ရွှေ့ပေးစဉ်အခါ။တံခါးများပြုလုပ်ပေါက်များ

တို့ပိတ်၍။လေဝင် လေထွက် ရရန်အပေါက်များကိုသာ။ အချို့တဝက်
စွင့်ထားရမည်။

၁၂။ ။ယင်များပေါများ၍။ ကျွဲနွားများကိုအနှောက်အရှက်ဖြစ်
 ယင်များ ထွက်ပြေး ဝေ
 ရန်ကျွဲနွားအိပ်ရာများကိုမီး
 မှီရောက်မီးခိုးအကြောင်း။
 ဝေသည့်။ ရာသီဥတု များတွင်။ ဆေးရုံ အ
 ဆောက်အဦး၏ လေညှာကတံခါးပေါက်နှင့်
 တည့်တည့်တွင်။ ကျွဲနွားအိပ်ရာ လုံလောက်
 စွာမပြတ်မီးရှို့ထားခြင်းသည်။ ကောင်းသောအရာဖြစ်သည်။ ယင်များ
 သည်များသောအားဖြင့်။ အနာရောဂါကို။ ပျံ့နှံ့စေတတ်သောအကောင်
 မျိုးဖြစ်သည်။

၁၃။ ။အနာကျရောက်သော။ ကျွဲနွားများကို သတိမိရိယ ဖြစ်
 အနာ ကျရောက် သော
 ထိခွာန်များကို ထန်ရှင်း
 စင် ကြယ်စွာ ထား၍ စမ်း
 ပြော စေတတ် သော အစာ
 ကို ကျွေး မွေး ရ ခြင်း အ
 ကြောင်း။
 သန်ရှင်းစင်ကြယ်အောင်ထားပြီးလျှင်။ ဆန်
 ကစီရည်ကြကြို၍။ ထိုက်ရမည့်ပြင်။ မြက်
 စိမ်းမြက်စိုသိုလည်းကျွေးရမည်။ မာခြောက်
 သောအစာကို စားသော ကျွဲနွားများသည်။
 ဝမ်းပျော့ထက်သောအစာကို။ စားသော ကျွဲ
 နွားများထက်သာ၍။ ပြင်းထန်စွာအနာကျရောက်တတ်သောကြောင့်။
 ကျန်းမာလျက်ရှိသော ကျွဲနွား များကိုလည်း။ နူးညံ့၍ ဝမ်းပျော့ထက်
 သောအစာကို။ ကျွေးမွေးထားရမည်။

၁၄။ ။ကျွဲနွားများတွင်။ ဆိုခဲ့သည့်ကူးတတ်သော အနာရောဂါ
 အနာ ရော ဂါပျောက်
 ကင်းသော ကျွဲနွားများ အ
 ကြောင်း။
 မျိုးများကျ ရောက်သည့်အခါ။ သို့အနာရော
 ဂါကျရောက်ရှိရာ။ တိရစ္ဆာန်ဝတ်နေဘက်ထုံး
 ကျရောက်ပြီးနောက်။ သုံးလမကျော်လွန်မီအ
 တွင်း။ ၎င်းတို့ကိုအနာမကျမရောက်သော။ တိရစ္ဆာန်အုပ်များနှင့်။ အ
 တူစားကျက်ချခွင့်သော်၎င်း။ အတူထားခွင့်သော်၎င်းမပြုရ။ (နည်းဥပ
 ဒေ ၂၀ ကိုကြည့်။)

၁၅။ ။အနာရောဂါပျောက်ကင်းသော ကျွဲနွားများကို။ ဆေးရုံ
 အနာရောဂါပျောက်ကင်း
 စတိရစ္ဆာန်များကို။ ရေချိုး
 ပေးခြင်း။ အနာရောဂါမကျ
 နိုင်အောင်ဖြုတ် ထုတ် ခြင်း အ
 ကြောင်း။
 ကမရွှေ့မီ။ ဆပ်ပြာ။ ရေနွေးနှင့် ကောင်းစွာ
 ရေချိုးပေးရမည်။ ကာဘောလစ်ဆီကို ရနိုင်
 လျှင်လည်း။ ရေနွေး တဂါလိုလျှင် ကာဘော
 လစ်ဆီပိုင်ဂလပ် နှင့်တရကျ။ ရေနွေးတွင်၎င်း
 ကာဘောလစ်ဆီကိုရောစပ်ရမည်။

၁၆။ ။ကူးတတ်သော အနာရောဂါကျရောက်၍။ သေသောကျွဲ
 ထိခွာန်အသေကောင်
 များကို။ စိမ့် ခန့်ခွဲ ခြင်း အ
 ကြောင်း။
 နွား အသေကောင်များကို။ တတ်နိုင်သည့်အ
 ခါတိုင်း။ သေရာအရပ်တွင် အကုန် အစင်မီး
 ထိုက်ရှို့ရမည်။ ထင်းမရှိ၍မီးမရှိနိုင်လျှင်။ ပြေ
 ဖြိတ်၍အနည်းဆုံးလေးပေမြေဖိုရမည်။

၁၇။ ။ ကူးတတ်သော အနာရောဂါကျရောက်၍။ သေသော ကျွဲ
 သား ရေ ကိုဖျက် ဆီးရ နွားများကသားရေကို။ ကျွဲနွားအသေကောင်
 ခြင်းအကြောင်း။ များနှင့် အတူဖျက်ဆီးလိုက်ရမည်။ မြေမြှုပ်
 သည့်အချက်တွင်။ မြေမတိုမီ။ ကြိုး။ သားရေများကို။ ထားနှင့် ခုတ်မြင်း
 လျှင်ကောင်းသည်။

၁၈။ ။ ကူးတတ်သော အနာရောဂါ ကျရောက်သည့် ကျွဲနွားများ
 ထင်းကုတ် များကို ဆေး ထားရာတင်းကုတ် များနှင့် မြေရေလပ် များရှိ
 ကြောခြင်း။ အနာရောဂါမ အ ပေါ် ယံမြေ လွှာကိုယူ၍။ မှုပ်ပစ် ရမည်။
 ကူးနိုင်အောင်။ ပြုလုပ်ခြင်း အောက်ထပ်မြေကိုကောင်းစွာတူးလှန်၍ မြေ
 အကြောင်း။ သစ်ဖိုရမည်။ အုတ်ကျောက် အခင်းများကို
 ထိုက်ချွတ်ဆေးကြော၍။ ပမောက်ထိုးကာအောလစ်သီများ နှင့်။ အနာ
 ရောဂါမကူးနိုင်အောင်ပြုလုပ်ရမည်။

၁၉။ ။ ကူးတတ်သောအနာ ရောဂါကျရောက်သည့် ကျွဲနွားများ
 ကကြီး တန်ဆာ ပလာ နှင့်အသုံးပြုသည့် လှည်းသံများ။ ကကြီးတန်
 များကို။ အနာရောဂါ မကူး ဆာပလာ။ ကုန်းနှီးစသည်များကို။ ဆေးကြော
 နိုင်အောင်။ ပြုလုပ်ခြင်း အ ဖွပ်ချွတ်၍။ အနာရောဂါ မကူးနိုင်အောင်ပြု
 ကြောင်း။ လုပ်ရမည်။ ကုန်ထင် ကုံးစသည်များက အခံ
 အနှီးများကို။ ထုတ်ပူမီးတိုက်၍ရမည်။

၂၀။ ။ ကျောက်ပေါက် ရောဂါ။ လည်ချောင်းကွဲနာ။ ကြိတ်နာ။
 ကျောက်ပေါက် ရောဂါ။ ဒေါင်းသန်းနာ။ လျှာနာ။ ခွါနာများကူးနိုင်သည့်
 လျှာနာ။ ခွါနာစသည်တို့ကူး ကာလအပိုင်း အခြားများမှာ။ ၎င်းအနာရော
 နိုင်သည့်ကာလ အပိုင်းအ ဂါ အရပ်ရပ်ပင်-၂၈-ရက်စီချည်းဖြစ်၍။ ၎င်း
 ခြားများအကြောင်း။ အနာရောဂါမျိုးများကူး တတ်သည့်အရာနှင့်
 နီးစပ်လျက်ရှိသည်ထင်မှတ်သော တိရစ္ဆာန်များကို။ သီးခြားထားသင့်
 သောအချိန် ကာလကို။ ထုလသတ်မှတ်ထားသည်။

ကျေးရွာတွင်။ ကူးတတ်သောအနာဖြစ်ရှိကာလ။ ကျွဲနွားရှင်တို့က။
 ထိုက်သူကြီး ရွာသူကြီးတို့ထံ။ ချက်ခြင်းတိုင်ကြား။ ထိုက်သူကြီး ရွာ
 သူကြီးတို့ကလည်း။ ထုံးစံအတိုင်း ဆိုင်ရာအစိုးရမင်းထံ။ အစီရင်ခံရ
 မည်။ နာသောကျွဲနွားများနှင့်အတူနေ ကျွဲနွားများကိုလည်း။ အထက်
 ကံထော်ပြုရေးသားခဲ့သော။ တားဆီးကွပ်ကာခြင်းနည်းလမ်းများ အ
 တိုင်း။ ဘဝစေ့မလွှဲအောင်။ လိုက်နာလုပ်ကိုင် ကြစေရန်။ ရွာသူကြီး
 ထိုက်သူကြီးတို့က။ ကြည့်ရှုစီမံဆောင်ရွက်ရမည်။

ကျောက်ပေါက်ရောဂါအကြောင်း။

အမည်များ။ ။ ကွတ်နာ။ ကန္တာနာ။ မိုးကျနာ။ ကာလနာ။ သွေးသွန်
 ထာသာခေါ်အမည်များ။ ။ ဝမ်းကျနာဟူ၍လည်း ခေါ်သည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ
 အကြောင်း။ ။ တော်တွင်။ အခြား အမည်အများ အား ဖြင့်
 လည်းခေါ်တွင်သည်။

ရောဂါအမျိုး။ ။ ကျောက်ပေါက်ရောဂါသည်။ တုံဖျားရောဂါမျိုး
 ဧည့်သည့်ရောဂါမျိုးဖြစ် ဖြစ်သော။ ကူးတတ်သော ရောဂါအမျိုး ဖြစ်
 ခြင်းအကြောင်း။ ။ သည်။ ။ ၎င်းကူး တတ်သော ရောဂါ မျိုးများ
 တွင်။ အကူးလွယ်ဆုံးရောဂါအမျိုးလည်းဖြစ်သည်။ သွေးများ။ အကြော
 သေး အကြောမြှင့်များတွင်။ အဆိပ်အမျိုးရှိခြင်းကိုလိုက်၍ ဖြစ်တတ်
 သည်။ ဤရောဂါမျိုးကျရောက်လျှင်။ အခြံ အားဖြင့်စတုတ္ထအစာအိမ်နှင့်
 အူများအတွင်းချွတ်ယွင်းသည့်အရာမချရှိရမည်။

ကူးတတ်သည့်အရာနှင့်နီးစပ်ထိပါးရှိနေပြီးနောက်။ ။ တိရစ္ဆာန်တို့
 ရောဂါကူး နိုင်သည့်ကာလ အ ခိုင်း အ ခြား အ ကြောင်း။ ။ ဖြစ်ရေတွင်။ ၎င်းရောဂါ လက္ခဏာ ထင်ရှား မ
 ပေါ်မထွက်မီ။ ကုန်လွန်ရမည့်အချိန်ကာလမှာ။ ။
 သုံးရက်ကုန်ရက်ထိဖြစ်သည်။

ရောဂါလက္ခဏာများ။ ။ ပဌမပေါ်ထွက်သည့်လက္ခဏာမှာ။ ။ ကိုယ်
 ရောဂါလက္ခဏာများ အကြောင်း။ ။ ပူခြင်းဖြစ်၍။ အပူတိုင်း။ တန်ဆာပြဒါးတိုင်နှင့်
 ဝမ်းသပ် ကြည့်ရှုနိုင်သည်။ သာမန်ကြည့်ရှု
 ချူထိုသိသာနိုင်သည့်လက္ခဏာများကို။ ။ သုံးဆင့်ခွဲခြားထားနိုင်သည်။

ပဌမဆင့်လက္ခဏာများမှာ။ ။ လေးလိုထိုင်းမျှင်းခြင်း။ တုံ့၍တက်ခြင်း။
 ပဌမဆင့်လက္ခဏာအ ကြောင်း။ ။ အမွှေး ထောက်ခြင်း။ ခံတွင်းပူခြင်း။ ခံတွင်း
 သား ဖူးရောင် ခြင်း။ အသံဆိုဆိုနှင့် ချောင်း
 ခြောက်ဆိုးခြင်း။ နားရွက်ကုတ်ခြင်း။ အများအားဖြင့် ဝမ်းချုပ်ခြင်း။
 ကျင်ကြီးတွင်အကျိအစွဲမြှေး အုပ်လျက်ပါခြင်း။ အနည်း ငယ်ခံတွင်း
 ပျက်ခြင်း။ မကြာမကြာရေငတ်ခြင်း။ အထူးသဖြင့်ကျော။ ပခုံး။ တင်
 ပါးများနှင့်တကွ။ တကိုယ်လုံးတွန့်၍ အကြောဆွဲခြင်း။ ကျောကုန်း
 ခြင်း။ ခြေလေးချောင်းစုခြင်း။ စားမြှိန်စွာမပြန် လေးခြင်း။ သွားကျိတ်
 ခြင်း။ သန်းခြင်း။ ကျောရိုးနာခြင်း။ သွေးထခြင်းများဖြစ်သည်။

ဒုတိယဆင့်လက္ခဏာများမှာ။ ခံတွင်း။ နားရွက်။ ဦးချို။ ခြေလက်များ
 ဒုတိယဆင့် လက္ခဏာ နှင့်။ အခြားနေရာများတွင်။ တခါတရံပူ၍။ တ
 အကြောင်း။ ခါတရံအေးပြီးလျှင်။ အပူအအေး မညီခြင်း။
 အသက်ရှူများစွာမြန်ခြင်း။ ခံတွင်းပျက်ခြင်း။ စားမြုံ့မပြန်ဘဲနေခြင်း။
 ပျက်ရည်ပျက်ချေး အနည်းငယ်ထွက်ခြင်း။ ကျောရိုးတိုး၍ နာခြင်း။
 တုံးလုံးလည်းခြင်း။ ဦးခေါင်းတေးသို့လှည့်ခြင်း။ ကိုယ်ပူတိုးခြင်း။ ရေ
 တိုး၍ငတ်ခြင်း။ အစာရေစာကောင်းစွာမမျှနိုင်ခြင်း။ အကြောဆွဲသည့်
 အရာသာ၍ထင်ရှားခြင်း။ သွေးအလွန်ခုံ့သော်လည်း သွေးရံမမှန်ခြင်း။
 ကောင်းစွာမလျှင်မရှားနိုင်ခြင်း။ သွားဖုံး။ ပါးစောင်။ လျှာစသည်တို့၌
 အလွန်နီခြင်း။ လျှာထူခြင်း။ ဝမ်းများစွာချုပ်ခြင်း။ ဖြင်းတုံးကလေး
 များတွင်။ အကျိအချွဲများ။ သွေးများမြှေးအုပ်လျက်ပါခြင်း။ စအိုနှင့်
 လိင်ဝအလွန်နီခြင်း။ သွေ့ခြောက်ခြင်း။ စအိုဆိုးခြင်း။ စအိုနှင့်လိင်ဝအ
 ပြင်သို့တွဲ၍ထွက်ခြင်းများဖြစ်သည်။

တတိယဆင့်လက္ခဏာများမှာပျက်လုံး။ နှာခေါင်း။ ပါးစပ်များမှအ
 တတိယ ဆင့် လက္ခဏာ လွန်စေးသော အကျိ အချွဲများစွာ ယိုထွက်
 အကြောင်း။ ခြင်း။ ပါးစပ်အလွန်နီခြင်း။ သွားဖုံး။ နှုတ်ခမ်း
 စပ်။ ပါးစောင်။ အောက်မေးအတွင်းသား။ အာခေါင်။ လျှာ။ တခါတရံ နှာ
 ခေါင်းအတွင်းနှင့်ပျက်ခမ်းများမှ။ အနည်းအများအနာပေးဝါကလေး
 များနှင့်အရေကွာခြင်း။ ရှေ့သွားကျွတ်ခြင်း။ ၎င်းနောက်ဝမ်းစ၍သွား
 ခြင်း။ ရှေးဦးစွာမာသောစမြင်းတုံးကလေးများတွင်။ သွေး။ အကျိအ
 ချွဲ။ အမြှုပ်များမြှေးအုပ်လျက်သွားပြီးမှ။ အကျိအချွဲ။ သွေးပိတ်အထပ်
 အလွှာများနှင့်အလွန်နီစေသောဝမ်းအရည်သက်သက်သွားခြင်း။ ရံ
 ခါရံခါအရေအတွင်းဖေါ်ရောင်ခြင်း။ တိုး၍တုံးလုံးလည်းနေခြင်း။ ရေ
 ဆက်ခါဆက်ခါငတ်၍နေသော်လည်း။ အမျှရတိုး၍ကော်ခြင်း။ ချောင်း
 ဆိုး၍လာခြင်း။ အရေ။ ဦးချို။ နားရွက်။ ခြေလက်။ ခံတွင်းများအေး
 ခြင်း။ ဖီးရှိသောနွားမများဖြစ်လျှင်။ များသောအားဖြင့်ဖီးလျှောခြင်း။
 တုံးလုံးလည်းပြီးနောက်ထကြွရန် အားမရှိခြင်း။ ညည်းတွားခြင်း။ အ
 သက်ရှူကြပ်ခြင်း။ အော်ခြင်း။ သွေးဝမ်းပိတ်ဝမ်းလည်းအလိုလျှောက်
 ယိုထွက်ခြင်း။ သွေးဝမ်း၍မသိသာခြင်းများဖြစ်သည်။ သေသည့်အခါ
 နှစ်ရက်အတွင်း။ ခြောက်ရက်အတွင်းအများအားဖြင့်သေတတ်သည်။
 တခါတရံလည်း။ ပါးပျဉ်း။ နို့အုံ။ ပေါင်ခြုံ။ ပခုံး။ နံရိုးများတွင်အဖုအပိဋ်
 ပေါ်တတ်သည်။ သို့သော်လည်း။ ၎င်းအဖုအပိဋ်သည်။ စင်စစ်ပေါ်ထွက်

မြရောဂါလက္ခဏာမဟုတ်။ ပေါ်ပြန်လျှင်လည်း။ ပူသောရာသီဥတုတွင် အနာရောဂါကျရောက်သောထိရစ္ဆာန်များတွင်။ အများအားဖြင့် ပေါ်တတ်သည်။ ၎င်းအဖုအပိမ့်မျိုးများစွာပေါ်သည့်အခါ။ ဝမ်းကျခြင်းလက္ခဏာပေါ်ခဲ့ပြီးလျှင်။ များသောအားဖြင့် ကျန်းမာလာတတ်သည်ဖြစ်၍။ ၎င်းအဖုအပိမ့်မျိုးပေါ်သည်ကို။ ကောင်းသော လက္ခဏာဟုထင်မှတ်ရမည်။ အဖုအပိမ့်မပေါ်ဘဲ။ ဝမ်းကျခြင်းလက္ခဏာပြင်းထန်စွာဆက်လက်၍ပေါ်သည့်အခါ။ များသောအားဖြင့်ဆေးတတ်သည်။

၎င်းရောဂါကိုကျောက်ရောဂါတမျိုးဖြစ်သည်ဟု။ တွဲနွားရှင်အချို့တို့ ကထင်မှတ်ခြင်းမှာမလွဲ။ အဖုအပိမ့်ပေါ်သည့် အခါ။ ၎င်းရောဂါကို ၎င်းတို့က ကျောက်ပေါက် ရောဂါခေါ်ကြသည်။ သွေဝမ်း ငိတ်ဝမ်းသွား အောင်။ အစာအိမ်နှင့် အူမများအတွင်းတွင် အနာအားကြီးသည့်အခါ။ ကျောက်ဝမ်းကျခေါ်ကြသည်။ အချို့တွဲနွား များမှာ။ အထူးသဖြင့်အပြင်းအထန်အနာကျရောက်သည့်အခါမာန်ဝင်၍။ သွေးရူးသွေးတန်းဖြစ်လျက်တိုး၍ပြီးနောက်။ တိမ်းလည်းမေ့လျော့၍သေတတ်သည်။

အထူးခြားဆုံးသောလက္ခဏာများမှာ။ ချက်လုံး။ နှာခေါင်း။ ပါးဝပ် ထူး ခြား သော ရောဂါ များမှဖြစ်၍သောမျက်ခွေး။ နှပ်။ သရည်များ လက္ခဏာများအကြောင်း။ ထွက်ခြင်း။ သွားဖုံးနှင့်ခံတွင်းက အရေကွာခြင်း။ အနာပေါက်ခြင်း။ ပိတ်ဝမ်းကျခြင်း။ အဖုအပိမ့်ပေါ်သည့်အခါ။ အရေပေါ်ခြင်းများဖြစ်သည်။ ၎င်းလက္ခဏာများသည်။ မူချပေါ် ခြံမဟုတ်သော်လည်း။ အချို့မှာအစဉ်ပေါ်မြဲဖြစ်သည်။

မည်မျှကြာရောဂါဖြစ်ခြင်း။ ။ ၎င်း ရောဂါမှာ။ ၂၄ နာရီက ၁၂ ရက်။ ၁၆ ရက်ထိကြာအောင်ဖြစ်တတ်သည်။ မည်မျှကြာ ရောဂါ ဖြစ် ခြင်းအကြောင်း။ သို့သော်လည်း။ များသောအားဖြင့် ၃ ရက် က-၆-ရက်ထိကြာအောင်ဖြစ်တတ်သည်။

ကျောက်ပေါက်ရောဂါသည်။ မကျမရောက်ရအောင်ဆေးထိုးရန်စီမံ ဆေးထိုးခြင်းအကြောင်း။ ထားရှိပြီးရောဂါဖြစ်သည်။ ဆေးထိုးလျှင်ရောဂါမကျမရောက်။ ရောဂါ ကျရောက်သောထိ ရစ္ဆာန်များနှင့်ရောနှောထားသော်လည်း။ စိုးရိမ်ရန်မရှိဖြစ်၍။ အထူး အကျိုးရှိသဖြင့်ဆေးထိုးရန်အစဉ်အမြဲသင့်သည်။ ကျောက်ပေါက်ရောဂါ မကျမရောက်ရန်။ ဆေးထိုးနည်းအများရှိသော်လည်း။ အများအသုံး

ပြုသည့်နည်းလမ်းမှာ။ ဆေးထိုးခံရသည့်တိရစ္ဆာန်များတွင်ထစုံတရာမ
ဖြစ်။ဆေးထိုးသည့်နေရာတွင်။အနည်းငယ်ပူးရောင်သည်မှတပါးလည်း။
ဖျားခြင်းလက္ခဏာ။ အခြားလက္ခဏာ။ ထစုံတရာမပေါ်မထွက်။ ဆေး
ထိုးထားသောတိရစ္ဆာန်များကို။မခိုင်းမဝေဘဲထားရန်မလို။ဖီးနှင့်နွား
မများပင်ဖြစ်သော်လည်း။ ဖီးလျှောမည် ကိုမစိုးရိမ်ရဘဲ ဆေးထိုး နိုင်
သည်။ ဆေးတန်ခိုးသည် အလွန် ကြာမြင့်စွာ မခံသော်လည်း။ ချက်
ခြင်းအကျိုးရှိသည်။ ဆေးထိုးသည်နှင့်တပြိုင်တည်း ကူးရောက်တတ်
သည့် အရာများကို။ မကူး မရောက်နိုင်အောင်ပြုလုပ်၍ ဖျက်ဆီးလျှင်
လည်း။ဆေးတန်ခိုးကြာမြင့်စွာခံတတ်သည်။ ရောဂါကျရောက်သည့်တိ
ရစ္ဆာန်များနှင့်ထိပါးသော။အရပ်ရပ်တိရစ္ဆာန်များကိုဆေးထိုးရမည်။
ဆေးမထိုးလျှင်။တကောင်ပြီးကတကောင်ရောဂါကျရောက်၍။ရောဂါမ
ပြတ်ရှိနေပြီးလျှင်။ ရောဂါ မကျမရောက်ရန်ဆေးထိုးသော်လည်း။ အ
နည်းငယ်မျှသာအကျိုးဖြစ်ထွန်းတတ်သည်။

ဆေးထိုးထားသော တိရစ္ဆာန် များနှင့်။ ရောဂါ ကျရောက်သော
တိရစ္ဆာန်များကို။ ရောနှော၍ ထားလျှင် သင့်သည်။ သို့သင့်ခြင်း
ကြောင့်။ဆေးထိုးထားသောတိရစ္ဆာန်များကို။အသီးအခြားခွဲထားရန်
မလိုသဖြင့်။ကျွဲနွားရှင်တို့မှာလည်း။ ဂရိဂဓ မများ။ဆေးထိုးထားသော
တိရစ္ဆာန်အမျိုးမျိုး။ ရောဂါလက္ခဏာပေါ်ထွက် နိုင်ရန် ရှိသော်လည်း။
ဆေးထိုးသည့် အကျိုးကြောင့်။ ၎င်းလက္ခဏာပြင်းပြစွာပေါ်ထွက်နိုင်
မည်မဟုတ်။ ရောဂါလက္ခဏာတကြိမ်ပေါ်ထွက်ပြီး တိရစ္ဆာန်မှာလည်း။
အမြဲအားဖြင့်။ နောက်ထပ် ရောဂါ ကျရောက်ရန် လက္ခဏာ မရှိဖြစ်
သည်။

ရောဂါအလျှင်း မကျမရောက်နိုင်ရန်။ အခြားဆေးထိုးနည်းတနည်း
ရှိသည်ဖြစ်၍။ ၎င်းနည်းအတိုင်းဆေးထိုးသည့်အခါ။ရောဂါသက်သာ
စွာကျရောက်ပြီးလျှင်။ နေ့ရက်အနည်းငယ်မျှနာလျက်ရှိနေတတ်သည်။
ဆေးအနည်းအများကို သေချာစွာ သတိပြု၍ ပိုင်းဖြတ် ရမည်။ သို့မ
ဟုတ်လျှင်သေတတ်သည်။

ရောဂါကျရောက်သော တိရစ္ဆာန်များကို။ ကုသရန်နှင့် စပ်၍။ ထို
ရင်းအချက်မှာ။ကောင်းစွာကြည့်ရှုပြုစု၍။သင့်ရာအစာရေစာကိုကျွေး
မွေးပြီးလျှင်။အားရှိအောင်ပြုလုပ်ရန်ဖြစ်သည်။ရှေးဦးစွာဝမ်းချုပ်သာ
သည်ကို။ဝမ်းသွားအောင်ပြုလုပ်ရန်မှာ။ဟင်းဆတ်ဆားကဲ့သို့၍။ ဝမ်း
ပျော့ပျော့သွားစေတတ်သောဆေးများကို။ အနည်းငယ်စီ။ တအောင်ဝ

ခွဲကသုံးအောင်စခန့်ထိ။တနေ့လျှင် တကြိမ်နှစ်ကြိမ်။ ဝမ်းပယျော့မခြင်း
တိုက်ရမည်။ ရေနွေးနှင့်ဆီရောစပ်ပြီးလျှင်။ဝမ်းကိုလည်း နွေစဉ်နှစ်
ကြိမ် ထုံးကြိမ်ချူရမည်။ ဝမ်းများစွာကျသောဆေးကိုတိုက်လျှင်။ အ
ပြစ်ဖြစ်တတ်သည်ဖြစ်၍။၎င်းဆေးမျိုးကိုမတိုက်ရ။အချို့တိရစ္ဆာန်များ
ကိုကွဲနိုင်ခေါ် အဖျားဖြတ်ဆေး ခြမ်းချိန်-၁-က-၂-ထိ နွေစဉ် တိုက်
လျှင်။ အကျိုးရှိတတ်သည်။ ရောဂါဒုတိယဆင့်သို့ကျရောက်၍။ ၂၄
နာရီကျော်အောင်ဝမ်းသွားသေးလျှင်။ ဓါတ်ချုပ်စေတတ်သော ဆေး
ရည်ကို။ဝမ်းမရပ်မခြင်းထပ်ခါထပ်ခါတိုက်ရမည်။

အနာကျရောက်သည့် တိရစ္ဆာန်ကိုယ်တွင်။ အဝတ်လုံခြုံစွာရှိ၍။
နွေးအောင်ပြုလုပ်ထားရမည်။

အစာရေစာ။ ။အစာရေစာမှာ။ဆန်ကိုနူးနပ်စွာပြစ်ပြစ်ကြိသော
ကစီရည်ဖြစ်စေရမည်။ရောဂါပဌမဆင့်တွင်။
အစာရေစာအကြောင်း။ ဝမ်းချုပ်၍ နေသမျှ အတွင်း။ ရေတိုက်နိုင်
သည်။ဝမ်းကျ၍လာသည့်အခါ။ ကြက်သိမ်းမျှနွေးသောရေနွေးကို။အ
နည်းငယ်စီမကြာမကြာတိုက်ရမည်။

ဤကဲ့သို့သော အခြေသို့ကျရောက်သည်ကာလ။ ကစီရည်မှာသာ
၍သင့်သည်။ရေ ငတ်ပြေအောင်ရေတိုက်မည့်အစား။ကစီရည်ကိုပင်။
တိုက်နိုင်သမျှတိုက်ရမည်။

ဝမ်းကျရပ်သည့်အခါ။ ဆေးမတိုက်ဘဲရပ်ထားပြီးလျှင်။ ကောင်း
စွာကြည့်ရှုပြုစုရမည်။ အစာမှာ ကစီရည်နှင့်မြက်နွယ်စိမ်းစိမ်းနုအ
နည်းငယ်ဖြစ်စေရမည်။ ကစီရည်ကို တိုက်သည့်အခါ။ ဆားအနည်း
ငယ်ထည့်၍တိုက်နိုင်သည်။သို့မဟုတ် လျက်လိုလျှင်လျက်ရန်။လှမ်း၍
မှီသာရာနေရာတွင်။ သိန္ဓေါတုံးတတုံးထားရမည်။ ခြောက်သွေ့ထောင့်
မာ၍အမြှေးအမြှင်ထူသောအစာမှာ။ကောင်းစွာအစာမကြေဘဲ ဝမ်း
ရောင်ခြင်းအစာအိမ်နှင့် အူများတွင်ရောဂါဖြစ်တတ်ခြင်း။ သို့မဟုတ်
ပျောက်ပြီးသော ရောဂါပြန်၍ ပေါ်ထွက်ခြင်းများကြောင့်။ ကျောက်
ပေါက်ရောဂါပျောက်ကင်းစေရန်များကို။ မည်သည့်အကြောင်းနှင့်
မျှ။၎င်းအစာမျိုးများမကျွေးရ။

လျာနာခွါနာအကြောင်း။

အမည်များ။ ။ဤအနာရောဂါကို။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် စွတ်စွတ်နာ
တာသာခေါ်အမည်များ ဟူ၍ခေါ်သည်။
အကြောင်း။

အနာရောဂါအမျိုး။ ။ဤအနာရောဂါသည်။ခံတွင်းနှင့်။ခြေဖျား
မည်သည့်အနာရောဂါ လက်ဖျား။နှို့အုံများတွင် အဖူးအပိဋ် ပေါက်
မျိုးဖြစ်ခြင်းအကြောင်း။ လျက်ကူးတတ်သော အဖျားရောဂါ တမျိုး
ဖြစ်သည်။ တခါတရံအဖူးအပိဋ်များမှာ ခံတွင်းတွင်သာ ပေါက်တတ်
သည်။ တခါတရံ ခြေဖျားလက်ဖျား များတွင်သာ ပေါက်တတ်သည်။
အချို့တိရစ္ဆာန်များမှာ။ ခြေဖျားလက်ဖျားကပ်၍ အဖူးအပိဋ်ပေါက်
သည်။အချို့မှာခံတွင်းကပ်၍ပေါက်သည်။

ဤအနာရောဂါသည်။ကျွဲ။နွား။ထိုး။ဆိတ်။ဝက်။ကြက်များတွင် ကျ
ရောက်တတ်သည်။ဤအနာရောဂါကျရောက်လျက်ရှိသော နွားမကန်
ကိုသောက်သဖြင့်။လူတွင်လည်း၎င်းရောဂါမျိုးဖြစ်တူးသည်။

ဤအနာရောဂါသည်။မြန်မာနိုင်ငံတော်အတွင်းရှိ မြို့ရွာနယ်မြေအ
ရပ်ရပ်တွင်။အနည်းအများအမြဲကျရောက်လျက်ရှိသည်။

တိရစ္ဆာန်တကောင်တည်းတွင်ပင်။ ဤရောဂါမျိုး အကြိမ်များစွာ
ကျရောက်တတ်သည်။

အနာရောဂါဖြစ်ရင်း။ ။အနာရောဂါဖြစ်ရင်းအကြောင်းမှာ။အ
အနာရောဂါ ဖြစ်ရင်းအ မြဲအားဖြင့် ကူးတတ်သည့် အရာကြောင့်ဖြစ်
ကြောင်း။ သော်လည်း။ အချို့အချက်များတွင် ၎င်းကူး
တတ်သည့် အရာကိုအစဉာရန်မှာခဲယဉ်းသော အရာဖြစ်သည်။ များ
သောအားဖြင့်။ ကျွဲနွားများကိုယ်တိုင်တွင်ပင်ကူးတတ်သည့် အရာပါ
လာတတ်သည်။ အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးများနှင့် လူများတွင်ပါလာပြီးမှ
လည်း။ကျွဲနွားများသို့ကူးရောက်တတ်သည်။အနာရောဂါကျရောက်
ရှိရာနေရာများကအစာရေစာများတွင်လည်းကူးတတ်သည့် အရာပါ
လာတတ်သည်။

အနာရောဂါ ကူးရောက်နိုင်သည့် ကာလအပိုင်းအခြားနှင့် စပ်၍။
 အနာရောဂါ ကူးရောက် နိုင်သည့် ကာလ အပိုင်းအ ခြားအကြောင်း။
 ထွေ ဘူး ကြိုဘူး ရသည့် အချက် များကို ထောက်သဖြင့်ထင်ရှားသည်မှာ။ ၂၄ နာရီ ကသုံးရက်လေးရက်ထိဖြစ်သော်လည်း။များ သောအားဖြင့်။နာရီပေါင်း ၃၆ နာရီဖြစ်သည်။

အနာရောဂါလက္ခဏာများ။ ။ရှေးဦးစွာ တွေ့မြင်ရမည့် လက္ခဏာများမှာ။
 အနာရောဂါလက္ခဏာ များအကြောင်း။
 တုံ့၍ထက်ပြီးနောက်ဖျားခြင်း။ ခံတွင်းဦးချို။ ခြေဖျားလက်ဖျားများပူခြင်း။ နှုတ်ခမ်းချင်းရှိက်ခြင်း။ သရည်ယိုခြင်းများဖြစ်သည်။ ၎င်းနောက် ခံတွင်းနှင့်ခြေဖျားလက်ဖျားများတွင်၎င်း။ နှုားမများဖြစ်လျှင်နှို့အုံနှင့်နှို့သီးခေါင်းများတွင်၎င်း။ အဖူးအပိမ့်များပေါ်လိမ့်မည်။ ၎င်းအဖူးအပိမ့်များမှာ။ဝေ့စေ့နှင့်ရှိမီးလောင် ဖူးကလေးများကဲ့သို့ဖြစ်ရမည်။၎င်းအဖူးအပိမ့်များကို တခါတရံနာခေါင်းအတွင်းသားပေါ်တွင် တွေ့မြင်ရတတ်သည်။သည်ကဲ့သို့ပေါ်၍။နာရီပေါင်း ၁၈နာရီ။ ၂၄ နာရီ နှ့်ကြာလျှင်။အရည်ပေါက်ပြီးနောက်နီရောကလေးများသာကျန်လျက်။မကြာမီ ကျက်၍ပျောက်သော်၎င်းပျောက်တတ်သည်။အနာသော်၎င်းဖြစ်တတ်သည်။

ပါးစပ်အတွင်း၌ အထူးသဖြင့်။ လျှာတွင်အဖူးအပိမ့် ပေါက်တတ်သည်။ သို့သော်လည်းအချို့တိရစ္ဆာန်များမှာ သွားဖုံး။ အာခေါင်။ပါးစောင်များတွင်ပေါက်တတ်သည်။

ခြေဖျားလက်ဖျားများတွင် ပေါက်သည့် အဖူးအပိမ့်များမှာ။ ခွါရင်းခွါကြားများတွင်ပေါက်တတ်သည်။

ပါးစပ်အလွန်နာ၍ အဖျားလည်းရှိသည့်အခါ။ အစာမစားဘဲအဖူးအပိမ့်ပေါက်သည့်ခြေဖျားများကိုမထောက်မနင်းနိုင်ရှိတတ်သည်။

အနာကျရောက်သည့် တိရစ္ဆာန်မှာ။ နွားထီးဖြစ်၍ခိုင်းစေမြဲ ခိုင်းစေထားလျှင်။ အနာရောဂါလက္ခဏာသာ၍ ပြင်းထန်စွာ ပေါ်တက်လျက်ခြေလက်ရောင်ပေါ်ပြီးလျှင်။ များသောအားဖြင့် ခွါများကျက်၍ ထွက်တတ်သည်။တခါတရံခြေဖျားတွင်လည်းအိုင်းနာကျတတ်သည်။

နှို့အုံနှင့်နှို့သီးများတွင်။အဖူးအပိမ့်ပေါက်လျှင်။ပေါက်ရာနေရာနှစ်ရပ်လုံးရောင်ပေါ်လျက်နာကျင်လိမ့်မည်။

အနာကျရောက်သည့်နွားမ၏ နို့တိုနွားကလေးရှိလျှင်။ နွားကလေးလည်းအနာကျရောက်လိမ့်မည်။

နို့စားနွားမများဖြစ်လျှင်။ နို့ညှစ်သမားက အဖူးအပိမ့်ပေါက်သည့် နေရာတွင် ကိုင်တွယ်၍ညှစ်ခြင်းကြောင့်။ များသောအားဖြင့်။ နို့ထီး များ အလွန်နာလျက် လာတတ်သည်။ တခါတရံနို့ညှစ်၍ မယူခြင်း ကြောင့်။ နို့အုံရောင်၍လောင်ရဲတတ်သည်။

အနာကျရောက်သည့် နွားမနို့ကိုညှစ်ပြီးနောက်။ လက်ကိုကောင်း မွန်စွာဆေးကြောရန် သတိမထားလျှင်။ အနာရှိသောနို့ကိုညှစ်သော လက်ကကူးတတ်သည့်အရာပါ၍။ ကျန်းမာလျက်ရှိသော နွားမများနို့ သို့ကူးရောက်တတ်သည်။

လျှာနာခွါနာကိုကျောက်ပေါက်ရောဂါနှင့်တခါတရံမှားယွင်းတတ် သည်။ သို့သော်လည်း။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်တွေ့ ကြုံရသည်မှာ။ လျှာနာခွါနာကျသည့် အခါ။ နှာရောဂါထက္ခဏာများ အ ကြောင်း။ ရောဂါကျရောက်သည့်အခါတွင်သာဝမ်းကျ ဝမ်းကိုက်မူချ ပါပြီဖြစ်သည်။ တကြောင်းလည်း ကျောက်ပေါက်ရော ဂါကျရောက်သည့်အခါ။ ခြေဖျားလက်ဖျားများတွင် အနာမပေါက်။ တိရစ္ဆာန်တကောင်တည်းတွင်ကျောက်ပေါက်ရောဂါနှင့်။ လျှာနာခွါ နာတပြိုင်တည်း ကျရောက်နိုင်သည်။ သို့သော်လည်း။ သို့ကျရောက် သည်ကိုတွေ့ကြုံခဲရဲတတ်သည်။

အနာကျရောက်သည့်တိရစ္ဆာန်ကိုကောင်းစွာကြည့်ရှုပြုစု၍ ထား မည်မျှကြာအနာရော ဂါဖြစ်ခြင်းအကြောင်း။ လျှင်။ သုံးရက်လေးရက်အတွင်းအဖျားရှင်း ရှင်းပျောက်ပြီးလျှင်။ အနည်းငယ်မျှ ကြိုလို့ လျက်။ ၁၀ ရက် ၁၅ ရက် အတွင်း ရောဂါပျောက်ကင်း လိမ့်မည်။ ကောင်းမွန်စွာ ကြည့်ရှုပြုစု၍မထားလျှင်၎င်း။ နွားထီးဖြစ်၍ ခိုင်းစေ ထားလျှင်၎င်း။ အဖျားတိုး၍ခံတွင်းပျက်ပြီးလျှင်။ ခွါကြားများနှင့်ခြေ ဖျားလက်ဖျားများတွင် အနာပေါက်ခြင်းကြောင့်။ ခွါကျွတ်ထတ်သည့် ပြင်။ ခြေလက်များလည်း။ များစွာဖေါရောင်ပြီးလျှင်။ အိုင်းနာကျလျက်။ ၁၀ ရက် ၁၂ ရက်အတွင်းသေတတ်သည်။

ကုသနည်း။ ။ အနာကျရောက်သည့် တိရစ္ဆာန်ကို တင်းကုပ်နှင့် ကုသနည်းအကြောင်း။ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်လုံခြုံစွာထားရမည်။ တင်း ကုပ်အခင်းကိုကောင်းစွာသန့်ရှင်းစင်ကြယ် စေလျက်။ တင်းကုပ်အတွင်းလေဝင်လေထွက်လည်းကောင်းစွာရရှိစေ ရမည်။

ပါးဝတ်ထိုကြက်သီးမျှနွေးသောရေခွေးနှင့်တနေ့လျှင် နှစ်ကြိမ်သုံး
ကြိမ်ဆေးကြောပြီးနောက်။ဆေးရေနှင့်လည်းဆေးရမည်။

အထူးသဖြင့် ချွဲကြားများက အညစ်အကြေးများ ကောင်းစွာဝင်
ကြယ်အောင်ခြေများ လက်များများကို။ငနေ့လျှင် နှစ်ကြိမ်ရေခွေးနှင့်
ဆေးကြော၍ရေခွေးငွေ့ခံရမည်။အနာများကိုလည်းဆေးလိမ်းရမည်။

နို့ဆွဲနို့သီးများနှင့်။ အနာပေါက်ရာအခြားနေရာများကို သန့်ရှင်း
စင်ကြယ်စွာဆေးကြောပြီးနောက်။ယင်ချေးဥခြင်း။ ပိုးလောက်ထွယ်
ခြင်းမရှိရအောင်။ဆိုခဲ့သည့်ဆေးကိုမကြာမကြာလိမ်းရမည်။

အဝာရေစာမှ။ မြက်နွယ်နို့မိမ်းမိမ်းများကိုကျွေးရမည်။ သန့်က
အဝာရေစာအကြောင်း။ ထုံးအောင်ဝသန့်နှင့်။ဆားတအောင် စရေ၍
တနေ့လျှင်မကြိမ် နှစ်ကြိမ်အများထိုက်နိုင် သည်။

အနာ သူရောက်သော ကျွဲနွားများကိုမြစ်တွေးမြှင်အောင် ရေတွင်
ဖြစ်စေ။ ရွှံ့တွင်ဖြစ်စေ။ ချည်နှောင် ထားလျက်အမျှီလူဖို့ ကုသတတ်
သည်နည်းမှာ။ အနာများတွင်ယင်ချေးဥနိုင်ခြင်းကြောင့်။ ကောင်း
သောနည်းဖြစ်သော်လည်း ချွဲကြားများထို့ထဲသော်၎င်း။ ရွှံ့သော်၎င်း
ဝင်၍တားပြီးလျှင်။ချွဲကိုကွက်စေတတ်စသည်။

အနာသူရောက်သည့်မှာ။ ကူးတတ်သည့် အရာကအဝ ဖြစ်ခြင်း
အနာ ရောဂါ မကျ ဝ ကြောင့်။ ကူးတတ်သည့် အနာရောဂါများမ
ရောက်နိုင်ရန်ထားသီးကွယ် ကျမရောက်နိုင်အောင် ထားသီးကွယ်ကာရန်
ကာခြင်းအကြောင်း။ အကြောင်းနှင့်ဝတ်၍ အဆိုး-၁-တွင်ညွှန်ပြခဲ့

သည့်နည်းလမ်းများကိုချွဲသေချာစွာလိုက်နာရမည်။

အခန်း ၄။

လည်ချောင်းကွဲအကြောင်း။

အမည်များ။ ။ ဤအနာသည်။ ဒေါင်းသန်းနာ။ ကြိတ်နာများနှင့်
 ထာသာ ခေါ်အမည်များ အနာဆင်တူဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ၎င်းအနာများ
 အကြောင်း။ နှင့် ကြောမကြောမှားယွင်းရှင်ထွေး ရှိတတ်
 သည်။

အနာရောဂါအမျိုးနှင့်။ ရောဂါဖြစ်ရင်း အကြောင်း။ ။ ဤအနာ
 မည်သည့် အနာရောဂါ ရောဂါသည်။ သွေးသိုးခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။
 မျိုးဖြစ်ခြင်းနှင့်။ အနာ ရော ကူးတတ် အလွန်သေကြေပျက်စီးတတ်သော
 ဂါဖြစ်ရင်းအကြောင်း။ ရောဂါဖြစ်သည်။ များသောအားဖြင့် ကျွဲများ
 တွင်ကျရောက်တတ်သော်လည်း။ အရပ်ရပ်ကျွဲနွား ထိရသွားမျိုးများ
 တွင်လည်းကျရောက်တတ်သည့်ပြင်။ တခါတရံဝက်များတွင်လည်းကျ
 ရောက်တတ် သည်။ မြင်းများ။ မြဲများလည်းဤရောဂါ နှင့်သေတတ်သည်
 ဟုဆိုသည်။

ဤအနာရောဂါသည် များသောအားဖြင့်မိုးဥတုရာသီအတွင်း ကျ
 ရောက်သော်လည်း။ အခြားဥတုရာသီများတွင်လည်း ကျရောက်တတ်
 သည်။ အထူးသဖြင့် မိုးနှောင်းမိုးကျန်ခါးနောက် ကျရောက် တတ်
 သည်။

နှစ်စဉ်ရေတက်ရောက်လွှမ်းမိုးရာမြေနှင့်မြေဝှမ်း များတွင်။ သာ၍
 ကျရောက်သည်။

များသောအားဖြင့်အိုမင်းသောထိရသွားများထက်။ ပျိုလွင်သော
 ထိရသွားများတွင်။ သာ၍ကျရောက်တတ်သည်။

အနာရောဂါလက္ခဏာများ။ ။ အနာရောဂါ လက္ခဏာ များမှာ။
 အနာ ရောဂါလက္ခဏာ ပြင်းထန်စွာဖျားပြီးလျှင်။ အမြဲအားဖြင့်လည်
 များအကြောင်း။ ချောင်းတွင် ဖူးရောင်၍ အကြိတ် ပေါ်ခြင်း။
 လျှာရောင်၍သရည်ယိုခြင်း။ အစာရေစာကောင်းစွာမမျှနိုင်ခြင်း။ အ
 သက်ရှူကြပ်ခြင်း။ နှာခေါင်းတွင်းနှင့်မျက်လုံးနီခြင်းများဖြစ်သည်။ ဖူး
 ရောင်သည့်အရာမှာ။ အမြန်ထိုး၍ရောင်ပြီးလျှင်။ အသက်ရှူခြင်း။ အ
 စာရေစာမျှခြင်းမှာလည်း ထိုး၍ခဲယဉ်းသည်ဖြစ်၍။ အသက်ရှူသံကို
 တောင်ပေါင်းများစွာကွာကကြားနိုင်သည်။

နာခေါင်းမှ ဝါသော အကျိအခွဲများ။ နှစ်များထွက်လျက်။ အမြဲ
အားဖြင့် လည်ပင်းသို့ လျှောက်လျက်။ ရင်ခေါင်း ထိအောင် ဆင်း၍
ရောင်ပြီးလျှင်။ အသက်ရှူကြပ်၍ သေတတ်သည်။ ရောင်သည့်နေရာ
တွင်မာခြင်း။ ပူခြင်း။ နာကျင်ခြင်း။ နှိပ်သည့်အခါမပေါက်မပြဲခြင်းများ
မှာ။ ဂရုပြု၍မှတ်သားရန်ကောင်းသောအရာများဖြစ်သည်။

အချို့ကျွန်းတိရစ္ဆာန်များမှာ။ လည်ချောင်းတွင် ဖူးရောင်သည့်အ
ကြိတ်မပေါ်ဘဲဝမ်းတွင်ဖြစ်စေ။ မျက်နှာတွင်ဖြစ်စေ။ ခြေလက်ထောက်
ဘက်တွင်ဖြစ်စေ။ ပေါ်တတ်သည်။ ကျင်ငယ်မှာ တခါ တရံ သွေးကဲ့သို့
သောအဆင်းရှိတတ်သည်။ ကျင်ကြီးမှာသွေးနှင့်ရောလျက် အရည်
ဖြစ်တတ်သည်။

ဤရောဂါမှာ။ နှစ်နာရီသုံးနာရီက နှစ်ရက်သုံးရက်ထိအောင် ဖြစ်
မည်မျှ ကြာရောဂါ ဖြစ် တတ်သည်။ သုံးရက်ထက် ပို၍ ခံသော တိ
မြင်းအကြောင်း။ ရစ္ဆာန်များမှာချင်းသားရမြဲဖြစ်သည်။

အနာကျရောက် ခြင်းမှာ ၁၀ ရက် အတွင်း ကင်းပျောက်မြဲ ဖြစ်
သည်။ အနာကျရောက်သည့်တိရစ္ဆာန်ကောင်ရေ ၁၀၀ လျှင် ၈၀ က
၁၀၀ ထိသေတတ်သည်။

အနာ ရောဂါ လက္ခဏာကို ကြည့်ရှု မှတ်သား ခြင်း။ ။ဤလည်
အနာရောဂါ လက္ခဏာ ချောင်းကွဲနာမှာ။ ဒေါင်းသန်းနာ။ ကြိတ်နာများ
ကို ကြည့်ရှု မှတ်သား ခြင်း နှင့်မှားယွင်းရှုပ်ထွေး ရှိတတ်သည် ဖြစ်၍။
အကြောင်း။ ။ ရင်းဒေါင်းသန်းနာ။ ကြိတ်နာများအကြောင်း
နှင့်ယှဉ်၍ကြည့်ရမည်။ လည်ချောင်းကွဲနာမျိုးဖြစ်သောရင်ခေါင်းတွင်
ဖြစ်သည့်ရောဂါကို။ အဆုတ် နာနှင့်မှားယွင်း တတ်သည်။ သို့သော်
လည်းအဆုတ်နာမှာ။ ရင်ခေါင်းတွင်သာဖြစ်သည့်ပြင်။ ရောဂါဖြစ်လျက်
နေခြင်းလည်းသာ၍ ကြာသည်။

ကုသနည်း။ ။ဤရောဂါမျိုးသည်။ များသောအားဖြင့် မြန်စွာတိုး
ကုသနည်းအကြောင်း။ တက်တတ်သည်ဖြစ်၍။ ဆေးဝါး ကုသ မည်
ဖြစ်လျှင်။ အချိန်မကုန်စေဘဲ မြန်မြန် ကုသ
သင့်သည်။ ဆေးဝါးကုသသော်လည်း။ ရောဂါပျောက်ကင်းသည့် အရာ
များစွာမရှိသောကြောင့်။ အလျှင်းရောဂါ မကျမရောက် နိုင်အောင်။
ကွယ်ကာ၍ဆေးထိုးနည်းကိုမကြာမီရလိမ့်မည်မြော်လင့်သည်။

အနာကျရောက်ကြောင်းကိုစောစောကသိရ၍။ အနာ ကျရောက်သည့်ထိရကြွန်းမှာလည်း။ အစာရော မျှ သည့်အခါများစွာ ခဲယဉ်းသည့် မရှိသေးလျှင်။ ထက်စွမ်းသောဝမ်းနှုတ်ဆေးကိုပေးရမည်။

ဗီဒါခေါ်ဆေးဆောင်စဉ်နိ-၁-ကို။ ကွပ်အခြင်အတွယ်-၂-ရှိ ရေနှင့်ရောစပ်၍အပုပ်အစပ်နိုင်ရန်ထိုက်နိုင်သည်။ အချို့၊ ဂျွနွားများမှာ။ ဤဆေးကိုထိုက်ခြင်းကြောင့် ရောဂါပျောက်ကင်းဘူးသည်။ ကုသခြံမှာ။ ဖူးရောင်သည့်နေရာကိုအတန်းအတန်းဖြစ်အောင် သံပူနှင့် ကပ်ရခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ဆောင်လည်း။ သံပူကပ်ရာများမှာ မနက်လွန်းစေရ။ နက်လွန်းလျှင်ပြည်ဖြစ်ထတ်သည်။ ပါးစပ်ကိုဆေးရေနှင့်မကြာမကြာဆေးရမည်။

နာရီဝက်ကြာလျှင် ထကြိမ်ကျရေမွှေးနှင့်ဝမ်းချ။ ရမည်။ ဆန်ကစီရည်ကြိတ်တွင် ဆားအနည်းငယ်စပ်၍ ထိုက်နိုင်သည်။ (ဆေးနည်းနံပါတ်-၇-ကိုကြည့်။) များသောအားဖြင့်အစာရောဂါကောင်းစွာမမျှနိုင်ရှိတတ်သောကြောင့်။ ဆေးထိုက်သည့်အခါ မထိမ်းမနိုင် ရအေခင်ကောင်းစွာသထိသားရန်လိုသည်။

အသက်ရှူကြပ်၍သေမည်ရှိသည့်အခါ။ အသက်ရှူရန်လေပေါက်ကို။ လည်ချောင်းအလယ်ခန့်ကနေ၍။ ဂျွနွားထိရကြွန်းကိုဆရာဝန်ကတောက်ပြီးလျှင်။ ထို့တောက်သည့် အပေါက်က အသက်ရှူစေရမည်။ အချို့ဂျွနွားများမှာ။ သည်ကဲ့သို့တောက်ခြင်းကြောင့်မသေဘဲချမ်းသာရတတ်သည်။

ဂျွနွားအုပ်ထဲမှရမည်။ ဤရောဂါမျိုးပဌမကျရောက်သည့်အခါ။ ကူးတတ်သော အခြားအနာ ရောဂါ မျိုးအနာ ဓကျ ဓရေဏိနှင့် ရန်သားထီး ကွယ်ကာခြင်း များကျရောက်ရာတွင်။ သထိပြုမှု လိုက်နာရမကြောင်း။

သောနည်းအချက်များကိုချက်ခြင်းလိုက်နာသောဂျွနွားရမည်။ (အခန်း ၁ ကိုကြည့်။) အချို့သောစားကျက်များမှာ။ အချို့သော ရာသီဥတုများတွင်။ ဤရောဂါမျိုး ကျရောက် ထတ်ကြောင်းကိုသိသာရသည်ဖြစ်၍။ ၎င်းစားကျက်များကို။ ၎င်းရာသီ ဥတုများတွင်ရှောင်ကြဉ်ရမည်။

အခန်း ၅။

ခေါင်းသန်းနာအကြောင်း။

အနာရောဂါအမျိုး။ ။ဤရောဂါသည်သွေးကြောင့်ဖြစ်သည့်ကူး
 ဧည့်သည့်အနာရောဂါ
 မျိုးဖြစ်ခြင်းအကြောင်း။ ထုတ်သောထူးခြားသော ရောဂါ တ မျိုးဖြစ်
 သည်။ထူးခြားသည့်အရာမှာရုတ်တရက် အ
 နာကျ၍။မျှားသောအားဖြင့် ရုတ်တရက် သေကြေ ပျက်စီးခြင်း ဖြစ်
 သည်။ အထူးသဖြင့်နှို့သောမြေနှင့်ရာ အရပ်များတွင်ကျရောက်
 တတ်သည်။ထရပ်တည်းတွင်နှစ်စဉ်ဆက်၍ဖြစ်တတ်သော်လည်း။ ရေ
 စီးရေမြောင်းကောင်းစွာ လုပ်ကိုင်ထားလျှင်တိုး၍ ဖြစ်ရန် လက္ခဏာမ
 ရှိ။

အနာရောဂါဖြစ်ရင်း။ ။ဤရောဂါ ဖြစ်ရင်း အကြောင်းမှာ။ ထူး
 အနာရောဂါဖြစ်ရင်းအ
 ကြောင်း။ ခြားသောခါတ်တမျိုးကြောင့်ဖြစ်သည်။ ၎င်း
 ခါတ်သည် ကိုယ် တွင်း သို့ ဝင်ရောက် ပြီး
 နောက်။သွေးထဲတွင်လျှင်မြန်စွာ ထိုးပွား လာတတ်သည်။ ကိုယ်ထဲသို့
 ရောက်ရန်အကြောင်းမှာ။ အရေပေါ် ခွံထိခိုက်သည့်ဒဏ်ရာ အနာက
 လေးတခုခုကဖြစ်စေ။အစာရေစာနှင့် အတူပါ၍ဖြစ်စေ။ ရှူသောလေ
 နှင့်အတူပါ၍ဖြစ်စေ။ဝင်ရောက်နိုင်သည်။၎င်းခါတ်၏မျိုးစေ့များကအ
 ဆိပ်အထောက်သည်မပြယ်မပျောက်ဘဲကြာမြင့်စွာခံသည့်ပြင်။၎င်းမျိုး
 စေ့မှာ။ တိရစ္ဆာန်အသေကောင်များကိုမြေမြှုပ်ရာ။ စွန့်ပစ်ထားရာ နေ
 ရာများနှင့်ထိခိုက်သောရေနှင့် အတူအများ အားဖြင့် ပါတတ်သည်။
 ရောဂါပျံ့ပွားခြင်းအကြောင်းမှာ။ရောဂါကျရောက်သော တိရစ္ဆာန်ထို့
 စွန့်ပစ်သောကျင်ကြီးကျင်ငယ်စသည်တို့မှတဆင့်။ လူများဒုခိုးခွက် အ
 ခုံးအဆောင်များ။ အစာရေစာ စသည်များတွင်ပါ၍၎င်း။ အချို့တရံ
 ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်စသည်တို့နှင့် ထိုက်ခိုက် ထိပါးခြင်းဖြင့် ၎င်းကူး
 ရောက်ပျံ့ပွားတတ်သည်။

အနာရောဂါကူးရောက်နိုင်သည့်ကာလအပိုင်းအခြား။ ။ရောဂါ
 အနာရောဂါ ကူးရောက်
 နိုင်သည့်ကာလ အပိုင်း အ
 ခြားအကြောင်း။ ကူးရောက်နိုင်သည့်ကာလအပိုင်းအခြားမှာ။
 အခြံအားဖြင့် ၁၂ နာရီက ၄၈ နာရီထိဖြစ်
 သည်။ တခါတလေ ၎င်းထက်ကြာမြင့်တတ်
 သည်။

အနာ ရောဂါ လက္ခဏာများ။ ။ဒေါင်းသန်း နာကို။ အနာ ကျ
 အနာရောဂါလက္ခဏာ ရောက်သည့်အခါ ကိုယ်တွင် အနာ အဆာ။
 များကြောင်း။ ချွတ်ယွင်းသည့် အရာ တစုံ တရာ ဖြစ်သာ
 အောင်မပေါ်ဘဲဖြစ်တတ်သောကြောင့်။ အတွင်းနာဟူ၍၎င်း။ ကိုယ်၌
 မည်သည့်နေရာတွင်မဆို။ ပူးရောင်သည့်အရာပေါ်ထွက်၍ ဖြစ်တတ်
 သောကြောင့်။ အနာဟူ၍၎င်းခေါ်လေ့ရှိတတ်သည်။

ပဌမအချက်တွင်။ ရောဂါလက္ခဏာထင်ရှားစွာမပေါ်ဘဲရုတ်တရက်
 သေတတ်သည်။ သို့သော်လည်းပေါ်တတ်သည့်လက္ခဏာများမှာ။ ငြိမ်
 သက်စွာမနေနိုင်ခြင်း။ စိုက်၍ကြည့်ခြင်း။ မျက်ပျဉ်း၎င်းခြင်း။ အဖျားကြီး
 ခြင်း။ သွေးထခြင်း။ ကြောက်ရွံ့သကဲ့သို့ကြည့်ခြင်း။ အကြော ဆွဲခြင်း
 များဖြစ်သည်။ များသောအားဖြင့်။ နှာခေါင်းမှသွေးနှင့်ရောလျက်။ နှာ
 ရည်နှင်သည်တို့လည်း ထွက်တတ်သည်။ နားတွင်း ရောင်ခြင်းနှင့်
 ထူကွ။ ဝမ်းရင်၍နာရာ။ ညစ်နံ့သဖြင့်။ ဝဒိထွက်ခြင်းများလည်း ဖြစ်
 တတ်သည်။

သွေးပါသော ဝမ်းသွားတတ်သည့်ပြင်။ ကျင်ငယ် မှာလည်း များ
 သောအားဖြင့်။ မည်းသောအဆင်းရှိတတ်သည်။ ကထိမ်း ကပါးဖြစ်
 လျက်ကိမ်းလည်းပြီးနောက်။ ၁၀-နာရီက-၂၄-နာရီထိ အတွင်း။ ကန့်
 ကျောက်လူးလည်းနေပြီးမှ သေတတ်သည်။ တခါတရံများစွာမိတ်ထွက်
 ၍။ ရူးသကဲ့သို့ဖြစ်ပြီးနောက်။ မှိုင်းတွေသွားတတ်သည်။

အချို့ကျွဲနွားတိရစ္ဆာန်များမှာ။ ပြင်းထန်စွာ ရောဂါ လက္ခဏာ မ
 ပေါ်ဘဲ။ တခါတရံရောဂါပျောက်ကင်းတတ်သည်။ အရေပေါ်တွင်အမွန်
 နာကျင်၍။ မာသောအလိုအဖ ပေါ်တတ်သည်။ ပူးရောင်သည့် အရာ
 များမှာ။ ကိုယ်၌မည်သည့်နေရာတွင်မဆိုပေါ်တတ်သော်လည်း။ လည်
 ချောင်း။ လည်ပင်း။ ပခုံးစွန်း။ သို့မဟုတ်ဝမ်းတွင်ပေါ်၍ ဖြစ်သည်။ ၎င်း
 ပူးရောင် သည့်အရာများသည်။ အေး၍မနာမကျင်ဖြစ်စေတတ်သည့်
 ပြင်။ အသားမာဖြစ်၍လည်းသွားတတ်သည်။ ၎င်း ပူးရောင်သည့်အရာ
 များပြင်။ အေး၍ အနာအကျင်မရှိသော အဖေါင်းအဖု ကလေးများ
 လည်း။ အရေပေါ်တွင်အနှံ့အပြားပေါက်တတ်သည်။

အထူးအခြားပူးရောင်သည့်အရာမှာ။ လည်ချောင်းတွင်ပေါ်၍ဖြစ်
 သည်။ ထိုသို့လည်ချောင်းတွင်ပူးရောင်သည့်အခါ။ ကိုယ်ဖူ၍အစာရေ
 စာကောင်းစွာမမျှနိုင်။ အသက်ကောင်းစွာမရှူနိုင်ဖြစ်တတ်သည်။

ပြင်ပတွင်ဖူးရောင်သည့်အခါ။ အတွင်း၌ ဖူးရောင်သည်ထက် အ
သေနည်းသည်။ လည်ချောင်းတွင်အဖူးအရောင်မရှိလျှင်။ သုံးရက်က
ချစ်ရက်ထိကြာအောင်ရောဂါဖြစ်လျက် ရှိနေတတ်သည်။ အနာကျ
ရောက်သည့်ထိရုက္ခာန်များမှာ။ ကောင်ရေ ၁၀၀ လျှင်။ ၈၀ က ၁၀၀
ထိပေတတ်သည်။ များသောအားဖြင့်။ အနာကျရောက်စ အခါတွင်
သာ၍အသေများသည်။

ဒေါင်းသန်းနာကျရောက်၍ အနာကင်းပျောက် ပြီးနောက်။ အချိန်
ကာလအနည်းငယ်မျှအတွင်းသာ။ အနာရောဂါကင်းရှင်းနိုင်သည်။

အနာ ရောဂါ လက္ခဏာ ကိစ္စဉ်၌ ဖွတ်သားခြင်း။ ။အတွင်း

အနာရောဂါ လက္ခဏာ ဒေါင်းသန်း နာနှင့် သေသည်ကို။ ဝက်ကူးနာ
ကိစ္စဉ်၌ ဖွတ်သား ခြင်း ကြောင့်သော်၎င်း။ မိုးကြိုး ဖပ်၍ သော်၎င်း။
အကြောင်း။ ထပါထရုံ ကျောက်ပေါက် ရောဂါ ကြောင့်

သော်၎င်း။ သေသည့် အရာနှင့်မှားယွင်းတတ်သည်။ ကျောက်ပေါက်
ရောဂါတွင်။ မသေမီထူးခြားသည့်အရာမှာ။ ဝမ်းကျခြင်းဖြစ်၍။ သို့ဝမ်း
ကျခြင်းမှာ။ အနာရောဂါလက္ခဏာကိုကြည့်ရှုဖွတ်သားရန်အချက်ဖြစ်
သည်။ သေပြီးနောက်စစ်ဆေး၍ ကြည့်ပြန်လျှင်လည်း။ ဒေါင်းသန်းနာ
ဖြစ်သည့်အခါ။ ထွေးနှင့်သရက် ရွက်မှာ ထူးခြားစွာ ရှိနေတတ်သည်။
အပ ဒေါင်းသန်းနာကို။ လည်ချောင်းကွဲနာ ကြိတ်နာများနှင့်မှားယွင်း
ရှုထွေးရှိတတ်သည်။

အတွင်းဒေါင်းသန်းနာဖြစ်ခဲ့လျှင်။ သေပြီးနောက်စစ်ဆေး၍မကြည့်
ဘဲ။ အနာရောဂါ လက္ခဏာကိုခွဲခြား၍ ကြည့်ရှု ဖွတ်သားရန် ခံယဉ်း
သည်။ ကြိတ်နာအကြောင်းကိုတော်ပြရာ အခန်းတွင်ကြည့်လျှင်။ ၎င်း
အနာရောဂါဖြစ်၍အဖုအကြိတ်ပေါက်ခြင်းမှာ။ ရောဂါလက္ခဏာထရပ်
မျှသာဖြစ်ကြောင်းကိုသိသာရလိမ့်မည်။

ကုသနည်း။ ။အမြဲအားဖြင့်။ ၎င်းအနာမျိုးသည်။ ဆေးကု၍ ရခဲ
ကုသနည်းအကြောင်း။ သည်။ သို့သော်လည်းအပုပ်အဝပ် နိုင်သော
ဆေး။ ခံတွင်းပေါက်သောဆေးများကို ထိုက်

ဂရုပြုရန်။ ။ဒေါင်းသန်းနာနှင့် သေသော ထိရုက္ခာန်အသေကောင်ကို။ ကြည့်ရှုစစ်
ဆေးရန်လိုရင်းမတူတတ်လျှင်။ ကြည့်ရှု စစ်ဆေးရန်မသင့်။ ကြည့်ရှုစစ်ဆေး ပြန်လျှင်လည်း။
နားလည်ကျွမ်းကျင်သောဆေးဆရာအကြီးအကြပ်နှင့်။ ကြည့်ရှုစစ်ဆေးရမည့်။ ကောင်းစွာ
သတိမပြုဘဲ။ အသေကောင်ကိုခွဲစိတ်၍ ကြည့်ရှုစစ်ဆေးသူမှာအနာရတတ်သည်ဖြစ်၍။ ထို့
ပြင်ပြောတောက်သောအပိုင်းအစများကိုစိမ့်စန့်ခွဲရာ။ အနာမကူးမရောက်နိုင်အောင် ပြုလုပ်
ရာများတွင်။ အထူးသတိပြုရန်လိုသည်။

လျှင်သင့်သည်။ တာရပြင်ဆီ အောင်စမျှန်-၁-ကို။ ပိုင်ခေါ် အခြင်အတွယ်-၁-ရှိပိုက်ဆံပေဆီနှင့် ရောစပ်၍ဖြစ်ပေ။ မိနီခေါ် ဆေးကောင်စမျှန်-၁-ကို တွင်ခေါ်အခြင်အတွယ်-၂-ရှိရေနှင့်ရောစပ်၍ဖြစ်စေ ထိုက်နိုင်သည်။

အပ ခေါင်းသန်းနာတွင်။ ဖူးရောင်၍ ထွက်ပေါလာသည့် အဖုအကြိတ်များကိုသံပူနှင့်ကပ်နိုင်သည်။

အနာ မကျမရောက် နိုင်ရန် တားဆီး ကာကွယ်ခြင်း။ ဤအနာရန်တားဆီး ကာကွယ်ခြင်း တကူ ဆေးထိုးနိုင်သည်ဖြစ်၍။ အနံ့အပြားအကြောင်း၊ ရောဂါတမျှရောက်သည့်အခါ ဆေးထိုးခြင်း

စေရမည်။ ခေါင်းသန်းနာနှင့် ဆေးသောက်ရကွန်အသေကောင်များကကောင်တို့ကွာ အနာကူးရောက်တတ်သည်ဖြစ်၍။ ၎င်းအသေကောင်မျိုးများကိုကောင်းစွာသတ်ဖြတ်စီမံခန့်ခွဲရမည်။ မီးပျိုးပျက်အစေ့ကိုအနက်ပြောက်ပေးနက်အောင်ကျင်းဖူး၍ မြေမြှုပ်ပြီးနောက် ပရောက်ထိုးရမည်။

၎င်းအသေကောင်များကို ရေနီရေဝပ်များတွင် မမြှုပ်ရ။ မြေမြှင်းများတွင်မြှုပ်ရမည်။

အသေကောင်ကိုဆောင်ယူသည့်အခါ။ ပါးဝပ်။ နှာခေါင်းမှစ၍အရင်ရင်ရွါရပေါက်များကိုမြေစေးနှင့်ဆွိပ်ဖုံးရမည်။ မည်သည့်နည်းနှင့်မျှအသေကောင်ကိုဖုံးမြှင်းဖြတ်ပေးကာခြင်းအပိုင်းအဝတ်စုံတရားကိုချွေယူခြင်းမရှိစေရ။

အနာကျရောက်သည့် ကိရစ္ဆာန်များ ထားရာနေရာတွင်။ ကောင်းမွန်သေချာစွာ အနာမကူးမရောက်နိုင်အောင် ဆေးရည်ပက်ဖြန်းခြင်း၊ ဆေးမျှန် ဖြူးခြင်းများကို ပြုလုပ်ရန်ထိုသည့်အထိုင်း။ အခန်း-၁-တွင်သော်ပြုပါရှိသည့် နည်းလမ်းများကို၊ မချွတ်မထွေရအောင် ထိုက်နာပြုသင့်ရမည်။

ဤခေါင်းသန်းနာသည်။ ထူများသို့လည်းကူးရောက်တတ်ကြောင်း။ အများအားဖြင့်လည်း သေကြေမိတ်ဝင်တတ်ကြောင်းများကို သတိပြုရမည်။

အခန်း ၆။

တြိတိယအကြောင်း။

အနာရောဂါမျိုး။

။ဤအနာရောဂါသည် ကူးတတ်သောထူးခြား

သည့်သည့်အနာရောဂါ
မျိုးဖြစ်ခြင်းအကြောင်း။

သော ရောဂါတမျိုးဖြစ်သည်။ ထူးခြားသည့်
အရာမှာ လည်ပင်း။ ပခုံး။ ကျော။ ခါးထစ်။

ပေါင်။ တနေရာရာတွင် အဖုအကြိတ်ပေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။ အသက်သုံးလ
သားက။ လေးနှစ်သားထိ နို့နယ်ငယ်ရှယ်သော ကျွန်းများတွင်ကျ
ရောက်ခြစ်သည်။ သို့သော်လည်း။ အခြားအသက်အရွယ်ရှိ ကျွန်း
များမှာလည်း လွတ်ကင်းသည်မဟုတ်။ ကောင်းစွာ မကျန်းမာ သော
တိရိစ္ဆာန်များထက်။ ကောင်းစွာကျန်းမာသောတိရိစ္ဆာန်များတွင် သာ
၍ကျရောက်တတ်သည်။ ကျရောက်မြဲမှာစားကျက်များတွင် ကျရောက်
ခြစ်သည်။ ဤမည်သောရာသီဥတုများတွင် ကျ
ရောက်ပြီးဖြစ်သည်။ ၎င်းအရပ်။ ၎င်းရာသီဥတုများတွင်ပင်။ အချိန်မှန်
စွာထင်၍ကျရောက်တတ်သည်။ များသောအားဖြင့် နို့ထွေသောအရပ်
တွင် ကျရောက်တတ်သည်။ တကြိမ်ရောဂါ ကျရောက်ပြီးတိရိစ္ဆာန်မှာ
၎င်းရောဂါတစ်ခုထပ်၍မကျမရောက်နိုင်အမြဲကင်းလွတ်သည်။

အနာရောဂါဖြစ်ရင်း။

အနာရောဂါဖြစ်ရင်း အကြောင်းမှာရောဂါ

အနာရောဂါဖြစ်ရင်းအ
ကြောင်း။

မျိုးစေ့သည်အရေကိုထောက်၍ထိပ်တွင်းရှိ
ကြောသေးကြောမျှင်များသို့ ဝင်ရောက်ခြင်း

ကြောင့်မူချစ်သည်။ ရောဂါဝင်ရာမှာလည်း။ အမြဲမျှလောက်ပင်။ ပါး
ဝပ်။ ခြေ။ တနေရာရာတွင် ရှိသည့်အနာအဆာငယ်။ ထိခိုက်သည့်ဒဏ်
ရာငယ်တခုခုက ဖြစ်လေ့ရှိသည်။ ရောဂါမျိုးစေ့သည်။ ထိုပတ်ဝန်းကျင်
ရှိ၍နေလျက်။ အကြောချားတို့ရောဂါစွဲကပ်စေတတ်သည်။ ဒေါင်းသန်း
နာမျိုးစေ့ကဲ့သို့မဟုတ်၍သွေးထဲသို့များစွာမဝင်မရောက်နိုင်။

အနာရောဂါ ကူးရောက်နိုင်သည့်

ကလအပိုင်းအခြား။ ။ ဤ

အနာရောဂါ ကူးရောက်
နိုင်သည့် ကာလအပိုင်း အ
ခြားအကြောင်း။

ရောဂါနှင့် ဝပ်၍ကူးရောက်နိုင်သည့် ကာလ
အပိုင်းအခြားမှာ။ မျှမ်းမျှသောအားဖြင့် နှစ်
ရက်ဖြစ်သည်။

အနာရောဂါလက္ခဏာများ။ ။ တြိတိယဖြစ်ခြင်းသည် အလွန်မြန်
၍။ များသောအားဖြင့်။ တရက်ကသုံးရက်ထိ
အတွင်းသေတတ်သည်။ အနာရောဂါ လက္ခ

အနာ ရောဂါ လက္ခဏာ
များအကြောင်း။

ဏာကို။ နေရာအလိုက် ပေါ်သည့်လက္ခဏာ။ ယေဘုယျအားဖြင့် ဖြစ်
သောလက္ခဏာဟူ၍ ခွဲခြားထားနိုင်သည်။ နေရာအလိုက် ရှေးဦးစွာ
ပေါ်သောလက္ခဏာမှာ။ အခြေအားဖြင့်။ ခြေလက်နာခြင်း။ နောင်မကြာမီ
အဖူးအကြိတ်ပေါ်ထွက်ရောင်ရမ်းခြင်းများဖြစ်သည်။ ၎င်းအကြိတ်များ
မှာများသောအားဖြင့်ပေါင်ခြံ နှစ်ဖက်။ လည်ပင်း။ ပခုံးနှစ်ဖက်။ ရင်
ခေါင်းအောက်ပိုင်းခါးဆစ်။ ကျော့များတွင်ပေါ်တတ်သည်။ တခါတရံ
ပါးစပ် အတွင်းတွင်သော်၎င်း။ လည်ချောင်းတွင်သော်၎င်း ပေါ်တတ်
သည်။ တခါတရံအကြိတ်တလုံးသာပေါ်၍ တခါတရံတလုံးနှင့်ထလုံး
ဆက်လျက် အများပေါ်တတ်သည်။ အကြိတ်မှာရှေးဦးစွာအလွန်သေး
ယေလျက်နာကျင်စေတတ်သည်။ ထိုသော်လည်း အလျင်အမြန်အလုံး
ကြီး၍လာပြီးလျှင်။ ရှစ်နာရီအတွင်း ကြီးမားသောအကြိတ်ကြီးဖြစ်လာ
တတ်သည်။ ဤကဲ့သို့အကြိတ်ကြီးဖြစ်လာသည့်အခါ။ ဝမ်းသပ်ကြည့်ရှု
လျှင်။ လေဖေါင်း၍နေသကဲ့သို့ လက်နှင့် နှိပ်လိုက်သည့်အခါ။ ဖျစ်ဖျစ်
မြည်ရမည်။ ဤအခါအနာအကျင်အလျှင်းမရှိဘဲ အထူးသဖြင့်အလယ်
ဏအေးရမည်။ အကြိတ် အရောင်အဆင်းမှာအလွန်မည်းနက်၍။ ပုပ်
သည့်လက္ခဏာများပေါ်တတ်သည်။ အကြိတ်ကွဲခဲ့လျှင် အခိုးအငွေ့များ
စွာထွက်လျက်။ ချဉ်နံ့သော အရည်မည်းများစီးယို၍ထွက်တတ်သည်။
အကြိတ်မှာအတွင်းသို့များစွာကျရောက်တတ်သည်ဖြစ်၍တခါတရံမြင်
လောက်အောင်အကြိတ်မပေါ်။ ဤအခါအနာရောဂါလက္ခဏာကိုသိရန်
ခဲယဉ်းသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့်ထင်ရှားသော အထူးလက္ခဏာများ
မှာ။ လေးလံထိုင်း ပိုင်းခြင်း။ ကျွဲအုပ်။ နွားအုပ်ရှိအထော်ကျွဲနွားများရှိ
ရာကဘကောင်တည်း ခွဲခွါနေခြင်း။ ထုံခြင်း။ ကိုယ်လည်းများစွာပူခြင်း။
အသက်ရှူပြီး၍လာခြင်းများဖြစ်သည်။ အကြိတ်ကြီး၍ လာသည့်အ
ခါယေဘုယျအားဖြင့်ဖြစ်သော လက္ခဏာများလည်းထိုးထက်ထင်ရှား
လာပြီးလျှင်။ ဝမ်းနာ၍ညည်းတွားရမည်။ အသက်ရှူကြပ်ခြင်း။ အ
ကြိတ်ရှိရာမှတပါးအရေပေါ်တွင် အခြားနေရာတိုင်း၌ပူခြင်း။ အားအင်
ထိုး၍ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းများဖြစ်၍ တိမ်းလည်း ပြီးနောက်။ အကြောဆွဲ
လျက်သေတတ်သည်။ အချို့ကျွဲနွားများမှာ ယေဘုယျအားဖြင့်ဖြစ်သော
လက္ခဏာများရှေးဦးစွာပေါ်တတ်သည်။ အချို့မှာအကြိတ်ရှေးဦးစွာ
ပေါ်တတ်သည်။

ဤရောဂါမျိုးကျရောက်လျှင်။ အနည်းငယ်မျှသာ ရှင်တတ်သည်။
ရှင်လျှင် ခြောက်ရက်ခန့်အတွင်း ကောင်းစွာကျန်းမာတတ်သည်။ ဤ

ရောဂါကျရောက်သည့် တိရစ္ဆာန်များအနက်။ သေသည့်ကောင်ရေမှာ ၁၀၀ လျှင် ၆၀ ၎င်း။ သို့မဟုတ် ၁၀၀ လုံး၎င်းသေတတ်သည်။

အနာရောဂါ လက္ခဏာ များကိုကြည့်ရှု မှတ်သားရန်။ ။ ဤအနာရောဂါ လက္ခဏာ များကိုကြည့်ရှုမှတ်သားရန် အကြောင်း။ နာကိုလည်ချောင်းကွဲနာ။ ဒေါင်းသန်းနာများ နှင့် မှားယွင်း တတ်သည်။ သို့သော် လည်း ကြိတ်နာကျရောက်၍ ပေါက်သော အကြိတ် မှာအေး၍ အနာအကျင်မရှိ။ ဓါတ်ခိုး ဓါတ်ငွေ့ များနှင့်ဖောင်းလျက် ရှိနေခြင်းကြောင့် ခြားနားသည်။ သေပြီးနောက် ဝမ်းသပ်စစ်ဆေး၍ ကြည့်ရှုလျှင်။ သရက်ရုက်နှင့်သွေးများမှာရှိမြဲပြကတေ့အတိုင်း ရှိနေသည်တို့တွေ့မြင်ရမည်။ ဒေါင်းသန်းနာနှင့်ဆိုင်သည့်အချက်တွင်။ အထက်အခန်း၌ တော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း။ သရက်ရုက်နှင့် သွေးများမှာ ထူးခြားမြဲဖြစ်သည်။ အနာရောဂါရင်းမြစ်ကိုစိစစ်သည့်နည်းဖြင့်။ ကျွမ်းကျင်သူဆရာတို့ စစ်ဆေး ကြည့်ရှုရလျှင်။ ဤအနာရောဂါ သုံးမျိုးကို လွယ်ဆင့်တကူးခွဲခြား၍သိနိုင်ရာသည်။

ကုသနည်း။ ။ ရောဂါဖြစ်ပွားတိုးတက်ခြင်းမှာ အလွန်မြန်သဖြင့် များသောအားဖြင့်ဆေးဝါးကုသခွင့် မရနိုင်။ ကုသနည်းအကြောင်း။ ရပြန်လျှင်လည်း အကျိုးမရှိ။ အကြိတ်များ ကိုသံပူနှင့်ကပ်နိုင်သည်။ သို့မဟုတ်ခွဲ၍။ ခွဲသောအနာကို အပုပ်အစပ် နိုင်သည့် ပြင်းသောဆေးထည့်လျှင်သာ၍ကောင်းသည်။ ဒေါင်းသန်း နာတွင်ထိုက်ရန်သင့်သကဲ့သို့အပုပ်အစပ်နိုင်သောဆေး ခံတွင်းပေါက် ဆေးများကိုထိုက်နိုင်သည်။

ခြေစာဆက်ဆက်တွင် အကြိတ်ပေါ်သည့်အခါ။ အကြိတ်အထက် နားကဘင်းစွာ ကြပ်စည်းပြီးနောက် အကြိတ်ကိုခွဲ၍ အပုပ်အစပ်နိုင် သောဆေးကိုထည့်လျှင်ကောင်းသည်။

အနာမကျမရောက်နိုင်ရန်တားဆီးကာကွယ်ခြင်း။ ။ အနာမကျမရောက်နိုင်ရန်အောင်တားဆီးကာကွယ်ရန်သေး ရန်တားဆီး ကာကွယ် ခြင်း အကြောင်း။ ရှေးရန်မှာ။ အမြဲအားဖြင့်အမြီးဖျားတွင် နှစ် ကြိမ်ထိုးရသည်။

အနာရောဂါကျရောက်တတ်သည့်စားကျက်များကို ရှောင်ကြဉ်၍ အခန်း-၁-တွင်တော်ပြထားသော နည်းလမ်းများကိုကြည့်ရှု။ ၎င်းအ တိုင်း လိုက်နာရမည်။ ကျွဲနွားအသေကောင်များကိုလည်း ကောင်းစွာ သတိပြု၍မိမိခန့်ခွဲလိုက်ရမည်။

(၂၂)

အခန်း ၇။

ဝမ်းရောင်ရောဂါအကြောင်း။

ဝဏ်ထည် အနာရောဂါ
မျိုးဖြစ်ခြင်းအကြောင်း။

အနာရောဂါအမျိုး။ ။ ဤရောဂါသည်။
ဝဋ္ဋမအစာအိမ်အတွင်းလေပြည့်ကယ်သော
ရောဂါဖြစ်သည်။

အနာရောဂါဖြစ်ရင်း။ ။ ဤရောဂါသည်စားမြုံစဖျတ်သောအစာကို
အနာရောဂါဖြစ်ရင်းအ
ကြောင်း။

သည်။ မိုးဦးကျ၍ပဌမမျိုးထမြူကိစ္စ၌အနာရောဂါ။ ။ ရက်ပေါင်းအတော်ကြာအစာ ငတ်မွတ်လျက်
ပေါက်လာသည့်အခါ။ ။ လွန်ကျူးအောင်စားသောက်တတ်ကြသည့်
ဖြစ်၍။ ။ ဝမ်းရောင်ရောဂါ ရတတ်ကြသည်။ ။ ကျွဲနွား ငှက်အုပ်စုတွင် ကျွဲ
နွားအများ သည်ကဲ့သို့ရောဂါရပြီးလျှင်။ ကပ်ရောဂါကဲ့သို့ နည်းနည်း
ဖြစ်လာတတ်သည်။

အနာရောဂါ လက္ခဏာများ။ ။ အနာရောဂါလက္ခဏာ များမှာ။
အနာရောဂါလက္ခဏာ အလျင်အမြန် ထိုးတက်ပေါ်လာတတ်သည်။
များအကြောင်း။ ။ ဝမ်းလက်ဝဲဘက် နောက်ပိုင်းတွင် ဖူးရောင်

၍လာတတ်သည်။ ။ လက်နှင့်ပတ်၍ကြည့်လျှင် ပဌမအစာအိမ်အတွင်း
လေပြည့်ကယ်၍ နေသည်ကိုသိရလိမ့်မည်။ ။ အခြားလက္ခဏာများမှာ
အသက်ရှူကြပ်ခြင်း။ ။ လည်ဝင်းခြင်း။ အော်ခြင်း။ ဝေသာဋ်လျက်မတ်တပ်
ရပ်ခြင်း။ ။ မလှုပ်ရှားမသွားလာနိုင်ခြင်းများဖြစ်သည်။

ဝမ်းရောင်သည့်အရာမှာ ထိုး၍ရောင်ပြီးလျှင်။ ။ အခြား လက္ခဏာ
များသည်။ အမြန်ထိုးတက်လာတတ်သည်။ ။ ယှဉ်း၍အိပ်လျှင် အသက်
ရှူထိုး၍ကြပ်သည်ဖြစ်၍။ ။ ယှဉ်းပြီးနောက်ချက်ခြင်းထ၍ရပ်တတ်သည့်
အစာအိမ်အတွင်းပြည့်ကယ်လျက်ရှိနေသည့်လေကိုမထုတ်လျှင်။ ။ ခဏ
ခြင်းခဏခြင်းအသက်ရှူ ထိုး၍ကြပ်လာပြီးလျှင်။ ။ ဝမ်းလည်း များစွာ
ရောင်လျက်နောက်ဆုံး၌ မတ်တပ်မရပ်နိုင်ဘဲယှဉ်း၍ အသက်ရှူကြပ်
သည်နှင့်လေတတ်သည်။

မည်မျှကြာရောဂါဖြစ်ခြင်း။ ။ဤရောဂါကိုအခြားရောဂါများနှင့်
မည်မျှကြာရောဂါဖြစ် အလွန်မှားယွင်း တတ်သည်။ ရောဂါ တစ်
ခြင်းအကြောင်း။ သည်မှာ အလျင်အမြန် တက်ခြင်းကြောင့်။
တခါတရံအဆိပ်ကြောင့်ဖြစ်တတ်သည်ထင်မှတ်ရသည်။ပြင်းထန်စွာ
ဖြစ်သည့်အခါ။ တနာရီကသုံးနာရီထိအတွင်းမျှသာခံတတ်သည်။ ၎င်း
ထက်ကြာလျှင်ရှစ်နာရီက-၁၂-နာရီထိအတွင်းခံပြီးနောက်သေတတ်
သည်။

ရောဂါမဖြစ်ရအောင်ကွယ်ကာခြင်း။ ။ထွဲ နွားအုပ် တအုပ်အုပ်
ရောဂါမဖြစ်ရအောင် တွင်။ ထွဲနွား တကောင်ကောင် ရောဂါ ဖြစ်
ကာကွယ်ခြင်းအကြောင်း။ သည့်အခါ။ ကျန် ထွဲနွား များကို အစာလွန်
ကျူးအောင်စားသဖြင့် ရောဂါရခြင်းကို မဖြစ်နိုင်အောင်။ မြက်စိုမြတ်
စိမ်း အနည်းငယ်ကျွေးရမည်။ မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ အစာအမြောက်
အမြားမကျွေးရ။

အခန်း ၈။

ဝမ်းကျရောဂါအကြောင်း။

အနာရောဂါအမျိုး။ ။ဤအနာရောဂါသည် များသောအားဖြင့်။
 ညံ့သည့်ရောဂါမျိုးဖြစ် အများရောဂါသော်၎င်း။ ကိုယ်တွင် အခြား
 ခြင်းအကြောင်း။ ရောဂါသော်၎င်းမကပ်မရောက်ဘဲ။ မကြာမ
 ကြာဝမ်းသွားရောဂါဖြစ်သည်။ ကိုယ်တွင်အခြားရောဂါမရှိသော်လည်း
 ဝမ်းနာသည့်လက္ခဏာတစ်ခုပေါ်တတ်သည်။ မကြာမကြာအကျူး
 အလွန်ဝမ်းအရည်သွားခြင်းမှာ။ အစာအိမ်နှင့်အူမများအတွင်း။ တစုံ
 တရာတောက်ပြန်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့်ကျွဲငယ်နွားငယ်
 များဖြစ်သည့်အချက်တွင်။ တခါတရံဤရောဂါမျိုးသည်ကူးတတ်သော
 ရောဂါမျိုးဖြစ်တတ်သည်။

အနာရောဂါဖြစ်ရင်း။ ။ဤအနာရောဂါဖြစ်ရင်းအကြောင်းမှာ။ မ
 နာရောဂါ ဖြစ်ရင်းအ သန့်သောအစာ။ ပူဝင်သောမြက်သစ်ပင်ငယ်
 ကြောင်း။ စသည်များကို စားမိခြင်း။ မသန့်သော ရေ
 များကိုသောက်မိခြင်းကြောင့်။ များသောအားဖြင့်ဖြစ်သည်။

အချို့မြေရာများတွင် ဤရောဂါမျိုးဖြစ်သည်မှာ။ ၎င်းမြေများ ပေါ်
 တွင်ပေါက်ပွားသည့်မြက်သစ်ပင်ငယ်များကြောင့်ဖြစ်တတ်သည်။ ၎င်း
 မြေမျိုးများမှာ များသောအားဖြင့်။ ရေကောင်းစွာမစီးမဆင်းရသော
 စိန်မြေများဖြစ်တတ်သည်။ အစာရေစာရှားပါးသဖြင့်မသန့်သော မြက်
 သစ်ပင်ငယ်။ ပူဝင်သောမြေကပ် သစ်ပင်ကလေးများကိုစားရ။ မသန့်
 သောရေများကို သောက်ရသောရာသီဥတုများတွင်ကျရောက်ဖြစ်ပွား
 ခြင်းဖြစ်သည်။

ဝမ်းနှုတ်ဆေးများလွန်စွာတိုက်လျှင်လည်း။ ဝမ်းကျရောဂါဖြစ်တတ်
 သည်။ တနည်းအားဖြင့် အစာအိမ်နှင့် အူမများတွင် ပြည့်လွန်းလျှင်
 လည်း။ ဝမ်းကျရောဂါဖြစ်တတ်သည်။

အဆုတ်နာ။ အဆုတ်ဆုတ်ယုတ်စေတတ်သည့်အခြားရောဂါများဖြစ်
 ပွား၍။ ကုသမရ နိုင်အောင်ရှိနေသည့်အခါများတွင်လည်း ဝမ်းကျမြဲဖြစ်
 သည်။ ရုတ်တရက်အအေးမိသည့်အခါလည်း ဝမ်းကျတတ်သည်။ အထူး
 သဖြင့်အူမတွင်ရောဂါရှိသည့်အခါ။ အအေးမိလျှင်ဝမ်းကျရောဂါသာ
 ချ်ဖြစ်တတ်သည်။

အပူ ပြင်းပြစွာ မိလျှင်လည်း။ တခါတရံ ဝမ်းကျရောဂါ ဖြစ်တတ်သည်။ ပဌမဆိုးတပြိုက် ရွာပြီးနောက်။ မြက်နုပေါက်စမြေများတွင် စားကျက်ပြုလုပ်စားသောက်သည့်ကျွဲအုပ်။ နွားအုပ်များတွင်။ များသောအားဖြင့်ဝမ်းကျရောဂါဖြစ်တတ်သည်။

ဤရောဂါဖြစ်ခြင်းမှာ။ များသောအားဖြင့်အူများအတွင်းရှိသည့်ဝိုးများသန်များကိုအစွဲပြု၍ဖြစ်တတ်သည်။ နွားငယ် ကျွဲငယ်များတွင်ကျရောက်တတ်သည့် ကူးတတ်သောဝမ်းကျရောဂါမှာ။ မွေးပြီးနောက်မကြာမီချက်မကျက်မီ။ ၎င်းချက်ကလေးထဲသို့မိတ်တမျိုးဝင်ရောက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်ဟူ၍ပြောဆိုကြသည်။

အနာရောဂါ လက္ခဏာ။ ။ရှေးဦးစွာ ညှစ်ရခြင်းသော်၎င်း။ နာကျင်ခြင်းသော်၎င်း။ မရှိဘဲမကြာမကြာဝမ်းအရည် သွား၍ လေထွဋ်ရမည်။ အစားအသောက်မမျက်ရှိတတ်သော်လည်း။ စား မြို့ပြန်ခြင်းအနည်းငယ် မမှန်ဖြစ်တတ်သည်။ နွားမဖြစ်လျှင်လည်းရှေးကထက် နို့ထွက် နို့ယိုလျော့တတ်သည်။ ကာလကြာမြင့်စွာ ဝမ်းဆက်လက်၍သွားလျှင်။ ဝမ်းသွားသည့်အခါညှစ်ရလိမ့်မည်ဖြစ်၍ကျောကုန်း၍ လာလိမ့်မည်။ အနာကျရောက်သည့် တိရစ္ဆာန်မှာသန်သန်မာမာမရှိ။ နံ့ဆေးပိန်၍အမွေးများထောင်လျက်ရှိနေလိမ့်မည်။ အနည်းအများ နာကျင်သည့်လက္ခဏာထင်ရှားမည်ပြင်။ တခါတရံသွေးဝမ်းများလည်းသွားလိမ့်မည်။

အူများအတွင်းရှိသည့်ဝိုးများသော်၎င်း။ ၎င်းတို့ဥများသော်၎င်း။ ထွက်မထွက်ကိုသတိပြု၍မှတ်သားရမည်။

ကျွဲငယ်နွားငယ်များဖြစ်လျှင်။ ဝမ်းကျရောဂါဖြစ်တတ်သည့်အခါ။ အဆစ်များတွင် ပူရှိန်နာကျင်လျက်ရောင်တတ်သည်။ ၎င်းကျွဲ နွားငယ်များတွင်။ ဖြစ်ပေါ်သောရောဂါလက္ခဏာမှာ။ အမြဲအားဖြင့်အလွန်ပြင်းပြလျက်။ သွားသောဝမ်းအရောင်အဆင်းမှာလည်း။ များသောအားဖြင့် ဖြစ်တတ်သည်။

အခန်း ၆။

ချောင်းဆိုးနာအကြောင်း။

အနာရောဂါအမျိုး။ ။ဤရောဂါသည် ထွက်သက် ဝင်သက်လေ-
မည်စဉ် အနာရောဂါမျိုး။ ထွက်ဝင်ရာလည်ချောင်းနှင့် ၎င်းကဖြာ၍
ဖြစ်ခြင်းအကြောင်း။ အဆုတ်သို့ဝင်သောအပေါက်များအတွင်း
လောင်သောအနာရောဂါဖြစ်သည်။ လည်ချောင်းနာကို ဂရုမပြုလျှင်။
ချောင်းဆိုးနာဖြစ်တတ်သည်။

အနာရောဂါဖြစ်ရင်း။ ။ကျွဲငယ်နွားငယ်များတွင်ဤရောဂါမျိုး
အနာရောဂါဖြစ်ရင်းအကြောင်း။ အနံ့အပြား ကျရောက်သည့်အခါ။ အဆုတ်
အတွင်းသို့ ဖြာ၍ဝင်သော လေပေါက်များ
တွင်။ အပ်ချည်မျှင်စက်လေးများကဲ့သို့သော ပိုးကောင်ကလေးများရှိ
ခြင်းကြောင့် အမြဲလောက်ပင် ဖြစ်သည်။ ဤပိုးကောင်ကလေးမျိုးက။
ဥကလေးများသည်။အစာနှင့်ရော၍သေစ်၎င်း။အခြားနည်းသော်၎င်း
ပါပြီးလျှင်။ကိုယ်တွင်းသို့ရောက်၍ပိုးကောင်ကလေးများဖြစ်လာတတ်
သည်။

ကျွဲကြီး-နွားကြီးများတွင်ချောင်းဆိုးနာကျရောက်သည့်အခါ။အစို့
အစွတ်-အအေးအချမ်းခံရ၍သော်၎င်း။ နှာခစးခြင်း။လည်ချောင်းနာ
ခြင်းများကို ဖြစ်စေ တတ်သော-အကြောင်း တရပ်ရပ်ကြောင့် သော်
၎င်း။များသောအားဖြင့်ဖြစ်တတ်သည်။ တခါတရံလည်ချောင်းနာဖြစ်
သည့်အခါဖြစ်တတ်သည်။

အနာရောဂါလက္ခဏာ။ ။ကျွဲကြီး-နွားကြီး များတွင် ဤရောဂါ
အနာရောဂါလက္ခဏာများအကြောင်း။ မျိုး ကျရောက်သည့်အခါ။ ပေါ်ထွက် သည့်
လက္ခဏာများမှာ။ လည်ချောင်းနာဖြစ်သည့်
အခါပေါ်ထွက်သည့်လက္ခဏာများနှင့်အလွန်တူသည်။ချောင်းဆိုးခြင်း
မှာ။ရှေးဦးစွာချောင်းခြောက်ဆိုးသဖြင့်။ အသံမှာလည်းခပ်ကြပ်ကြပ်
ဖြစ်တတ်သည်။ အသက်ရှူမြန်၍လာပြီးလျှင်။ ထူးခြားသောအသက်ရှူ
သံကိုကြားရတတ်သည်။လည်ချောင်းအောက်ပိုင်းကိုကပ်၍နားထောင်
လျှင် ကောင်းကောင်းကြီး ထင်ရှားစွာကြားနိုင်သည်။ ၎င်းနောက်မ
ကြာမီ လည်ချောင်းပေါက်နှင့်အဆုတ်သို့ဖြာ၍ဝင်ရာအခြားအပေါက်
များကအကျိအခွဲထွက်သောကြောင့်။ ချောင်းဆိုးပျော့၍ လာပြီးလျှင်
အသံမြည်မြည်ထွက်တတ်သည်။

ချောင်းဆိုးပြီးနောက်။ ခွဲသလိပ်။ နှပ်။နှာရည်များ အနည်းအများ
ထွက်တတ်သည်။

ကျွဲငယ်-နွားငယ်များတွင် အပ်ချည်ရှင်စကလေးများကဲ့သို့သော
 မိုးကောင်းကလေးများကျရောက်သည့်အခါ။ အသံပြာပြာနှင့်ခဏခဏ
 ချောင်းဆိုးတတ်သည်။ မကြာမကြာချောင်းဆိုးသည့်အခါအသံမှာအ
 သက်ရှူသံတဝက်။ ချောင်းဆိုးသံတဝက်ဖြစ်တတ်သည်။ ဤအခါအနာ
 ကျရောက်သည့်တိရစ္ဆာန်မှာ။ ချောင်းဆိုးလွယ်အောင်။ ရှေ့ခြေနှစ်
 ချောင်းကို ခွင်လျက်ရှေ့သို့ပစ်ပြီးလျှင်။ ခေါင်းနှင့်လည်ကိုအနည်းငယ်
 အောက်သို့မိုက်၍ စင်းလျက် နေတတ်သည်။ သည်ကဲ့သို့ နေခြင်းမှာ
 လည်း။ ချောင်းဆိုးရာလေပေါက်များတွင်ရှိသည့်။ ပြင်သောအကျိုးအခွံ
 များတွင်တွယ်ကပ်လျက်ရှိသော။ ယားစေတတ်သောမိုးများကိုဖက်
 ၍ ထုတ်ရန်အားမိုက်လျက် နေခြင်းဖြစ်သည်။ အနာ ကျရောက်သည့်
 တိရစ္ဆာန်များမှာ တဖြည်းဖြည်း အသားအရေ ဆုတ်ယုတ်၍။ မိန့်ချိုး
 သွားပြီးနောက်။ ခုနစ်ချက်နှစ်ပတ်သုံးပတ်အတွင်းသေတတ်သည်။

တကောင်တွင် အနာ ကျရောက်လျှင်။ ၎င်းအနာကျရောက်သည့်
 တိရစ္ဆာန် ရှိရာအုပ်က တိရစ္ဆာန်အများတွင်လည်း။ များသောအား
 ဖြင့်အနာကျရောက်တတ်သည်။

အနာကျရောက်သည့်တိရစ္ဆာန်ကိုကောင်းမွန်လုံခြုံစွာထားလျှင်။
 အသက်ရှူရန်လေကောင်းလေသန့်ရှင်းစေရ
 ထုသနည်းအကြောင်း။ မည်ဖြစ်၍။ အလုံးစုံပိတ်ကာ၍လှောင်လျက်
 နေသော။ ပေရေသောထင်းကုပ်များတွင် မထားရ။ ညဉ့်အခါချမ်း
 လျှင်။ နွေးအောင်သတ္တလပ်စောင်ရှိ၍။ ကောင်းစွာသွေခြောက်သော
 အိပ်ရာတွင်။ အိပ်စေရမည်။ အစာကျွေးသည့်အခါသားများစွာထည့်၍
 ကျွေးရမည်။

တိရစ္ဆာန်အများတွင် အနာကျရောက်လျှင်။ တင်းကုပ်အတွင်းနေ
 ခံ၍တွင်း၍။ တံခါးများ။ ပြွတ်တင်းပေါက်များကိုပိတ်ပြီးနောက်။ ကန့်ကန့်မီးရှို့
 ခြင်းမှာ။ ကောင်းသောအရာဖြစ်သည်။ ကန့်ခိုးကန့်ငွေများကိုရှူသည့်
 အခါချောင်းဆိုး၍လာလိမ့်မည်။ ချောင်းဆိုးအားကြီး၍ စိတ်ညစ်ညူး
 သည့်လက္ခဏာပေါ်လာလျှင်။ တင်းကုပ်တွင်၍ကန့်ခိုးကန့်ငွေကိုလည်း
 သိမ်းလိုက်ရမည်။ ကန့်ခိုးကန့်ငွေကို ခံစေသည့်အခါ။ မည်သို့ဖြစ်လာ
 သည်ကိုစောင့်၍ကြည့်ရန်တင်းကုပ် အတွင်း တိရစ္ဆာန်များနှင့်အတူ
 ထိန်းကျောင်းသူတယောက်ရှိနေရမည်။ ကန့်ခိုးကန့်ငွေကိုထရက်ခြား
 တရက်ခြားထပ်၍ခံစေနိုင်သည်။ ဤရောဂါမျိုးဖြစ်ပွားသည့်အခါ။ တတ်
 ကျွမ်းသူဆေးဆရာတို့က။ အသက်လေထွက်ဝင်ရာလည်ချောင်းအတွင်း
 ဆေးသွင်းတတ်ကြသဖြင့်။ ကောင်းစွာအကျိုးခံစားကြရဘူးသည်။

အခန်း ၁၀။

အဆိပ်တက်နာအကြောင်း။

ထွဲ နွားများသည်။ အစာတွင်အမှတ်မဲ့အဆိပ်ရောဂါစားသောက်
အဆိပ်အမျိုးအစားအကြောင်း။ မိ၍ဖြစ်စေ။ရာဇဝတ်မကင်းအောင်သေစေလို
သောသဘောနှင့် လူက တမင်အဆိပ်ကျွေး
ရာစားမိ၍ဖြစ်စေ။ အဆိပ်ကြောင့် သေတတ်သည်။ တခါတရံထွဲနွား
စားသောက်ရန် အစာကောင်းဖြစ်သော သစ်ပင်ငယ်များပင်ဖြစ်သော်
လည်း။အခြေအနေထိုလိုက်၍။အလွန်အကျူးစားမိလျှင်။အဆိပ်တက်
သည့်လက္ခဏာပေါ်ထွက်တတ်သည်။

အဆိပ်အမျိုးအစား။ ။အဆိပ်မှာ သစ်ပင်သစ်ရွက်ကဖြစ်သော
အဆိပ်သော်၎င်း။သေတ္တုကဖြစ်သောအဆိပ်သော်၎င်းဖြစ်တတ်သည်။
အဆိပ်ကျွေးနည်း။ ။ကျွေးမြဲနည်းလမ်းမှာ။အဆိပ်ကိုထောပတ်
အဆိပ်ကျွေးနည်းအကြောင်း။ နှင့်ဖြစ်စေ။ဂျုံမှုန့်နှင့်ဖြစ်စေရော၍။ငှက်ပျော
ရွက်။ သို့မဟုတ်အခြားသစ်ရွက်တစုံတရာ
နှင့်ထုပ်ပြီးလျှင်။ နွားပါးစပ်ထဲသို့ခွန့်ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ်အစာ
စား၍နေစဉ်။၎င်းနွားစားရန်။၎င်းနွားရှေ့မြေပေါ်တွင်ချထားခြင်းဖြစ်
သည်။

တနည်းမှာ။စားသောက်တွယ်ကောင်းသောထွဲ နွားအစာပေါ်တွင်
အဆိပ်ကိုဖြူးထားခြင်းဖြစ်သည်။

တတိယနည်းမှာ။ ကိုယ်၌မည်သည့်နေရာတွင်မဆို။ ချွန်သောကိရိ
ယာတန်သာနှင့်အရေကို ထိုးတောက်၍သော်၎င်း။စဒိုကသော်၎င်း။
သွင်းခြင်းဖြစ်သည်။

အသုံးပြုခြင်းအဆိပ်မှာ။စိန်ဖြူနှင့်သော်၎င်း။စိန်ဝါနှင့်သော်၎င်းတော်
သောအဆိပ်ဆေးဖြစ်သည့်။များသောအားဖြင့်စိန်ဖြူကိုအသုံးပြုတတ်
သည်။ တခါတရံသစ်ပင်သစ်ရွက်အဆိပ်ဖြစ်သော။ အေကိုနိုက်-ခေါ်
အဆိပ်။နတ်ပိုမိကာ-ခေါ် အဆိပ်သော အဆိပ်မျိုးများကို အသုံးပြု
တတ်သည် ။ကူးတတ်သည့်ထွဲနွားရောဂါကျရောက်သည်ကိုအမှီပြု၍။
မကြာမကြာ အဆိပ်ခတ်ခြင်းကို။ အများ အပြား ပြုလုပ်တတ်သည့်
လက္ခဏာရှိသည်။ ဥပမာ ဒီဗြိုက်နယ်တနယ်တွင် ကျောက်ပေါက်
ရောဂါအနံ့အပြားကျရောက်ဖြစ်ပွားရှိသည့်အခါ အဆိပ်ခတ်ခြင်းဖြင့်။

သားရေ များစွာ ထိုး၍ ရသည်။ ကျောက် ပေါက် ရောဂါ ကူးတတ်
 ကြောင်းကို သားရေ စုသမား ထို့ကသိသဖြင့် ၊ ၎င်းရောဂါ နှင့်သေသော
 ကျွဲနွားက အစာအိမ်နှင့်အူများကို ၊ ကူးတတ်သောကျွဲ နွားရောဂါကျ
 ရောက်မရှိရာ ခရီးဝေးကွာသော ကျေးရွာတရွာရွာသို့ ဆောင်ယူပြီး
 လျှင် ၊ ၎င်းကျေးရွာရှိ ကျွဲနွားများတွင် ၊ အနာကျရောက်စေရန်မှစ၍ ၊
 သားရေအလိုငှါနည်းလမ်းသစ်တခုရရန် ၊ စားကျက်များတွင်ကြံဖြန့်၍
 ထားကြောင်းကိုလည်း ၊ ရေးမှတ်ထားသည့်အရာရှိသည်။

တခါတရံ ကျွဲနွားများသည်ကြက်ဆူပင်ကြက်ဆူစေ့များကိုစားခြင်း
 ကြောင့်၎င်း ၊ မိုးခေါင်၍ အစာရေစာရှားပါးသည့် ရာသီ ဥဇာများ
 တွင်ပူစပ်သောသစ်ပင်သစ်ရွက်များကိုစားမိခြင်းကြောင့်၎င်း ၊ အဆိပ်
 တက်တတ်သည်။

လက္ခဏာ။ ။ နွားထီးဖြစ်စေ ၊ နွားမဖြစ်စေ ၊ အဆိပ်ကိုအမြောက်
 အဆိပ် တက်သည့်လက္ခဏာများအကြောင်း။ အမြားဘာသာအလျောက်သော်၎င်း ၊ ကျွေး၍
 သော်၎င်း ၊ စားမိသည့် အခါပေါ်ထွက်တတ်
 သည့် လက္ခဏာများမှာ ၊ ရုတ်တရက် မကျန်းမမာဖြစ်ပြီးနောက် ထုံ၍
 တက်ခြင်း ၊ ပြင်းပြစွာဝမ်းတွင်းကနာသဖြင့် ၊ နောက်ခြေနှင့်သော်၎င်း ၊
 ဦးချိုနှင့်သော်၎င်း ၊ ဝမ်းပိုက်ကိုပုတ်ခတ်ခြင်း ၊ ခွေခြင်း ၊ နံတေးများသို့
 စောင်း၍ကြည့်ခြင်း ၊ ပါးစပ်က အမြှိုက်ထွက်ခြင်းများဖြစ်ရမည် ၊ ရေ
 တော်ရမည် ၊ မကြာမကြာမေးကြောဆွဲ၍တွန့်လိပ်ရမည် ၊ ဝမ်းပြည့်ဝမ်း
 ကယ်သည့်လက္ခဏာပေါ်ရမည် ၊ မကြာမကြာဝမ်းသွားပြီးလျှင် ၊ ဝမ်း
 ကျရောဂါပေါ်လာလျက် ၊ ဝမ်းတွင်အနည်းအများသွေးလည်းပါရမည် ၊
 များသောအားဖြင့် -၂ -နာရီက -၄ -နာရီအတွင်းသေတတ်သည်။ သေ
 သည့်ကာလအပိုင်းအခြားမှာ ၊ များသောအားဖြင့်ကျွေးသည့်အဆိပ်
 အနည်းအများ ၊ အဆိပ်အမျိုးအစားကိုလိုက်၍ဖြစ်တတ်သည်။

ကုသနည်း။ ။ အဆိပ်ခတ်ကျွေးသည့်အခါ ၊ များသောအားဖြင့် ၊
 အမြောက်အမြား ခတ်ကျွေးတတ်သည့် တ
 ကုသနည်းအကြောင်း။ ကြောင်း ၊ အဆိပ်ဖြေဆေးများလည်း ၊ ကျွဲရှင်
 နွားရှင်တို့လက်တွင်အသင့်မရှိဖြစ်တတ်သည်ဟုကြောင်းများကြောင့် ၊
 ကုသသော်လည်း အကျိုးမရှိ ၊ အချည်းနှီးဖြစ်တတ်သည်။

အခန်း ၁၁။

ဆေးနည်းများအကြောင်း။

ဒိန္နိယအချိန်အတွယ်။ အခြင်အတွယ်နှင့်။ အင်္ဂလိပ် အချိန်အတွယ်။ အခြင်အတွယ်များကို နည်းနိုင်သမျှနည်းအောင်ညှိနှိုင်းထားသည်။

ဆေးနည်းများတွင်ပါသည့်အချိန်အတွယ်နှင့်အခြင်အတွယ်များမှာ။ အောက်ပါစာရင်းအတိုင်းဖြစ်သည်။

အချိန်အတွယ်။

၁ စကရူပထီ	...	...	မူးလဇေ။
၁ ဒရမ်း	...	...	မူး ၃ ဇေ။
၃ ဒရမ်း	...	...	၁ တိုလာ။ သို့မဟုတ် ဒါးလကျပ်။
၁ အောင်စ	...	...	၅ ချပ်တက်။ သို့မဟုတ် ၂၅ တိုလာ။
၁ ပေါင်	...	...	၈ ချပ်တက်။ သို့မဟုတ် ၅ ဆီယာ။

အခြင်အတွယ်။

၁ မိနစ်	...	...	၁ စက်။
၁ အရည်ဒရမ်း	...	...	အင်္ဂလိပ် ၆၀။
၄ အရည်ဒရမ်း	...	...	၃ ချပ်တက်။
၈ အရည်အောင်စ	...	...	၅ ချပ်တက်။
၁ ဖိုင်	...	...	၁၀ ချပ်တက်။
၁ ကွပ်	...	...	၂၀ ချပ်တက်။ သို့မဟုတ် ၁၅ ဆီယာ။
၁ ဂယ်လံ	...	...	၅ ဆီယာ။

ဆေးအချိန်အတွယ်။ အခြင်အတွယ်များမှာ။ တိရစ္ဆာန်အသက်အရွယ်ကိုလိုက်၍ဖြစ်စေရမည်။ အသက်-၂-နှစ်ရှိ ကျွဲ နွားနှင့်သိုးများဖြစ်လျှင်ဆေးနည်းပါအချိန်အတွယ်။ အခြင်အတွယ်အတိုင်းတိုက်နိုင်သည်။

အောက်ပါဆေးနည်းများတွင် ပါသည့်အချိန်အတွယ်။ အခြင်အတွယ်များမှာ။ အခြားနည်းတော်ပြုလျက်မပါလျှင်။ ကျွဲကြီးနွားကြီးများအတွက်ဖြစ်သည်။ သိုးများဆိတ်များဖြစ်လျှင်။ ကျွဲနွားများကို တိုက်သည့်ဆေး။ ခြောက်ပုံတပုံခန့်တိုက်နိုင်သည်။

အခြားနည်းတော်ပြုလျက်မပါလျှင်။ အောက်ပါအပက။ ထုတ်လိမ်းအုံကပ်ရန်ဆေးများကိုကျွဲနွားများ။ သိုးများအတိုအသုံးပြုနိုင်သည်။

ဝမ်းနှုတ်ဆေး။

၁။

ဆား။ သို့မဟုတ် ဆားခါး	...	...	၁၂ အောင်စ = ၆ ချစ်တက်။
ရှားစောင်းထက်ပက်စေး(မုတ်)	...	...	၄ ဒရမ်း = ၃ ချစ်တက်။
ချင်း	...	...	၄ ဒရမ်း = ၃ ချစ်တက်။
ထင်လဲ	...	...	၈ အောင်စ = ၄ ချစ်တက်။

ဤဆေးဝါးကို (၃ ဆီယာ) ကွပ် အခြင်အတွယ် ၁ ရှိ ရေနွေးတွင်
ကောင်းစွာရောပစ်၍ နွေးနွေးထိုက်။

ဤဆေးဝါးကိုအတိုင်းမှ။ ကျွဲကြီးနွားကြီးများအတိုဖြစ်သည်။ အသက်
အလတ်စားဖြစ်သည့် ထိရနွာန်ငယ်များဖြစ်လျှင်။ ၎င်းတဝက်ထိုက်။
သိုးကြီးများဖြစ်လျှင် ခြောက်ပုံတပုံထိုက်။

၂။

ပိုက်ဆံစေ့ဆီ	...	...	၁၀ အောင်စ = ၅ ချစ်တက်။
ထိလွင်ဆီ	...	...	၁၀ အောင်စ = ၅ ချစ်တက်။
ကရိုလံခေါဆီ(ပုဆိ)	...	...	၃၀ မိနပ် = အဝတ် ၃၀။

ဤဆေးဝါးကိုရောပစ်၍ ဝမ်းနှုတ်ဆေးအလို၌ အသက်ကြီးသော
ရနွာန်များကို ထိုက်နိုင်သည်။ သိုးဖြစ်လျှင် ၎င်းဆေး အတိုင်း တွင်
ခြောက်ပုံတပုံထိုက်။

ဝမ်းပျော့ဝေတတ်သောဆေး။

၃။

ဆား	...	...	၄ အောင်စ = ၂ ချစ်တက်။
ကန့်မှန်	...	...	၃ အောင်စ = ၁၅ ချစ်တက်။
ချင်းမှန်	...	...	၄ ဒရမ်း = ၁၆ ထိုက်။
ထင်လဲ	...	...	၃ အောင်စ = ၁၅ ချစ်တက်။

ဤဆေးဝါးကို (၁၆ ဆီယာ) ကွပ်အခြင်အတွယ်-၁-ရှိ ရေနွေးတွင်
ကောင်းစွာရောပစ်၍ပျော်ပြီးလျှင်။ နွေးနွေးထိုက်ရမည်။ သိုးများဖြစ်
လျှင်၎င်းဆေးအတိုင်းတွင်ခြောက်ပုံတပုံထိုက်ရမည်။

၄။

ကြက်ဆူဆီ...	...	...	၁၀ အောင်စ = ၅ ချစ်တက်။
ပိုက်ဆံစေ့ဆီ	...	...	၆ အောင်စ = ၃ ချစ်တက်။

ဤဆေးဝါးကိုရောပစ်၍ ဝမ်းပျော့ပျော့သွားသောဆေးအဖြစ်ထိုက်။

အဖျားရောဂါဆေး။

၅။

ပရုတ်	...	...	...	၂ ဒရမ်း = မူး-၆ စေ့။
ယမ်းပိမ်း	...	...	...	၃ ဒရမ်း = ၁ ထိုလာ။
ဆန်အရက်	...	...	...	၂ အောင်စ = ၁ ချပ်ထက်။

ပရုတ်ကိုအရက်တွင်ထည့်၍သမအောင်ဖျော်။ ၎င်းတွင်ယမ်းပိမ်း
ထည့်၍။ ကွပ်အခြင်အတွယ်-၁-ရှိရေအေးနှင့်တိုက်။

၆။

ဆား	...	...	...	၁ အောင်စ = ၂ ဦးထိုလာ။
ယမ်းပိမ်း	...	...	...	၄ ဒရမ်း = ၁ ဦးထိုလာ။
ဆေးခါးကြီးအမှုန့်	...	...	...	၁ အောင်စ = ၂ ဦးထိုလာ။
တင်ထဲ	...	...	...	၄ အောင်စ = ၂ ချပ်ထက်။

ဤဆေးစုကိုကွပ်အခြင်အတွယ်-၁-ရှိရေအေးနှင့်ဖျော်၍တိုက်။

ခံတွင်းပေါက်ဆေး။

၇။

အရက်	...	...	...	၄ အောင်စ = ၂ ချပ်ထက်
ချင်းမှုန့်	...	...	...	၁ အောင်စ = ၂ ချပ်ထက်။
မြက်ကောင်းမှုန့်	...	...	...	၂ အောင်စ = ၁ ချပ်ထက်။

ဤဆေးစုကိုကောင်းစွာရောစပ်၍ကွပ်အခြင်အတွယ်-၁-ရှိရေနှင့်
ဖျော်၍တိုက်။

၈။

စက်သော	...	...	...	၂ အောင်စ = ၁ ချပ်ထက်။
ချင်းမှုန့်။ သို့မဟုတ်အိမ်နီဆေး	...	...	...	၃ ဒရမ်း = ၁ ထိုလာ။

ဤဆေးစုကိုရော။ ကွပ်အခြင်အတွယ်-၁-ရှိ ရေအေးနှင့် ဖျော်၍
တိုက်။

အားတိုးဆေး။

၉။

ပါလာအုတ္တံ	...	...	...	၃ ဒရမ်း = ၁ ထိုလာ။
ဆား	...	...	...	၁ အောင်စ = ၂ ချပ်ထက်။

ဤဆေးစုကို အမှုန့်ကြိတ်၍ နေ့စဉ် တခွက်ကျတိုက်။ သိုးဖျားဖြစ်
လျှင်။ ၎င်းဆေး ခြောက်စုစုနေ့စဉ်တိုက်။

၁၀။

ပိုက်ဆံစေ့... ..	...	...	၃ ဒရမ်း = ၁ ထိုလာ။
ဆေးခါးကြီး... ..	...	...	၁ အောင်စ = ၁ ချစ်တက်။
ပါလာ... ..	...	...	၃ ဒရမ်း = ၁ ထိုလာ။
ဒိုမန်းခေါ်ဆေး... ..	...	...	၃ ဒရမ်း = ၁ ထိုလာ။

ဤဆေးစုကိုကောင်းစွာရောစပ်၍ နွေစဉ်အစာနှင့်ကျွေး။

သွေးဆေး။

၁၁။

ယမ်းမိမ်း... ..	...	...	၃ ဒရမ်း = ၁ ထိုလာ။
ကန့်... ..	...	...	၁ အောင်စ = ၁ ချစ်တက်။
ချင်း... ..	...	...	၁ အောင်စ = ၁ ချစ်တက်။

ဤဆေးစုကိုကောင်းစွာရော၍ ကစီရည်ကြိုနှင့်ဖြစ်စေ။ အစာနှင့်ဖြစ်စေ။ တနေ့လျှင် တကြိမ်နှစ်ကြိမ်ကျွေး။

၁၂။

ရှားစောင်းထက်ပတ်စေး(မုတ်)	...	...	၃ ဒရမ်း = ၁ ထိုလာ။
ထား... ..	...	...	၁ အောင်စ = ၁ ချစ်တက်။
ချင်း... ..	...	...	၁ အောင်စ = ၁ ချစ်တက်။
ကန့်... ..	...	...	၁ အောင်စ = ၁ ချစ်တက်။

ဤဆေးစုကို အေးလုံးကောင်းစွာအမှုန်ပြု။ တင်လဲ-၄-အောင်စ။ ထိုမဟုတ်-၂-ချစ်တက်နှင့်ရော။ ကွပ်အခြင်အတွယ်-၁-ရှိ ဆန် ကစီရည်ပူကြိုကြိတ်တွင် ကောင်းစွာဖျော်၍ နှစ်ရက်တကြိမ်၊ သုံးရက်တကြိမ် နွေးနွေးတိုက်။

ခါတ်ချုပ်ဆေး။

၁၃။

မြေဖြူမှုန့်... ..	...	...	၁ အောင်စ = ၁ ချစ်တက်။
ရှားစေး... ..	...	...	၁ အောင်စ = ၁ ချစ်တက်။
ချင်း... ..	...	...	၁ အောင်စ = ၁ ချစ်တက်။
ထိန်း... ..	...	...	၁ ဒရမ်း = မူး ၃ ဝေ။
အရက်... ..	...	...	၂ အောင်စ = ၁ ချစ်တက်။

ဤဆေးစုကို ကောင်းစွာရောစပ်၍ ပိုက်ဆံစေ့ ကစီရည် တပိုင်နှင့်ဖျော်၍တိုက်။ ဝမ်းကျမရပ်မခြင်းနံနက်ညတိုက်နိုင်သည်။

ထွေထွေသွေးငယ်များဖြစ်လျှင်။ အထက်ဆေး-၄-စုထုတ်တိုက်။ သိုးကြီးများဖြစ်လျှင်။ ခြောက်စုထုတ်တိုက်။ သိုးငယ်များဖြစ်လျှင် ဆယ့်နှစ်စုထုတ်တိုက်။

၁၄။

ဒုတ္တ	...	...	...	၃ ဒရမ်း = ၁ ထိုလာ။
ရေ	...	...	...	၁ ကွပ် = ၁ နိယာ။

ဤဆေးနှစ်မယ်ကိုပျော်၍တိုက်။

အိပ်ပျော်ဆေး။

၁၅။

တင်းခေါ်ဆေးကြောက်။	...	...	၃ ဒရမ်း = ၁ ထိုလာ။
သို့မဟုတ်			သို့မဟုတ်
ချာရတ်ခေါ်ဆေးကြောက်	...	...	၁ ဒရမ်း = ၂ နိယာ။
ဂြိုဟ်	...	...	၃ ဒရမ်း = ၁ ထိုလာ။
အရက်ကြမ်း	...	...	၄ အောင်စ = ၂ ချပ်တက်။

ဤဆေးစုကိုကောင်းစွာရောပြီးနောက်။ ကွပ်အခြင်အတွယ်-၁-၅ ရှိ ရှေ့နှင့်ပျော်၍တိုက်။

၁၆။

တာရပြင်ဆီ	...	...	၁ အောင်စ = ချပ်တက်။
ပိုက်ဆံစေ့ဆီ	...	...	၁ ပိုင် = ၁၀ ချပ်တက်။

ဤဆေးနှစ်မယ်ကိုရော၍တိုက်။

၁၇။

ထိန်း	...	...	...	၃ ဒရမ်း = ၁ ထိုလာ။
ဂြိုဟ်	...	...	...	၃ ဒရမ်း = ၁ ထိုလာ။
ချင်း	...	...	...	၃ ဒရမ်း = ၁ ထိုလာ။
မြတ်ကောင်း	...	...	...	၃ ဒရမ်း = ၁ ထိုလာ။
အရက်ကြမ်း	...	...	...	၄ အောင်စ = ၂ ချပ်တက်။

ဤဆေးစုကိုအားလုံးကောင်းစွာအမွှန်းပြုအရက်နှင့်ပျော်။ ကွပ်အခြင်အတွယ်-၁-၅ ရှေ့တွင်ရော၍တိုက်။

လုပ်ကျင်းဆေး။

၁၈။

ကျောက်ချဉ်	...	...	၄ ဒရမ်း = ၁ နိယာ။
ရေ	...	...	၁ ပိုင် = ၁၀ ချပ်တက်။

ဤဆေးနှစ်မယ်ကိုပျော်၍ လုပ်ကျင်းနိုင်သည်။ သို့မဟုတ် အနာကျက်အောင်ထည့်နိုင်သည်။

၁၉။

လက်ချား...	...	...	၄ ဒရမ်း = ၁ နိယာ။
ရေ	...	...	၁ ပိုင် = ၁၀ ချပ်တက်။

ဤဆေးနှစ်မယ်ကိုပျော်၍လုပ်ဆေးနိုင်သည်။ သို့မဟုတ်အနာကျက်အောင်ထည့်နိုင်သည်။

သန့်ကျဆေး။

၂၀။

တာရပြင်ဆီ	...	...	၂ အောင်စ = ၁ ချစ်တက်။
ပိတ်ဆံစေ့ဆီ	...	...	၁ ပိုင် = ၁၀ ချစ်တက်။

၁၂-နာရီအစာမကျွေးဘဲထားပြီးနောက်။ ဤဆေးစုကိုထိုက်။

၂၁။

ထား	...	...	၂ အောင်စ = ၁ ချစ်တက်။
ပါလဒုတ္တမုန့်	...	...	၅ အောင်စ = ၁ ချစ်တက်။
ကန့်မှန်	...	...	၁ အောင်စ = ၅ ချစ်တက်။

ဤဆေးစုကိုကွပ် အခြင်အတွယ်-၁-ရှိရေ နှင့်ဖျော်ပြီးလျှင်။ ခုနစ်
ရက်ထပ်တံခန့်တနေ့လျှင် နှစ်ကြိမ်ကျထိုက်။ ၎င်းနောက်ဝမ်းနုတ်ဆေး
ကိုထိုက်။ ဆေးနည်းနံပါတ်-၁-ကိုကြည့်။

၂၂။

ရှိန်းခို	...	...	၅ အောင်စ = ၁ ချစ်တက်။
ကန့်မှန်	...	...	၁ အောင်စ = ၅ ချစ်တက်။

ဤဆေးစုကို။ ဆေးနည်းနံပါတ်-၂၁-အမှတ်အတိုင်းထိုက်။

ဝဲသုတ်သိမ်းဆေး။

၂၃။

ကန့်မှန်	...	...	၄ အောင်စ = ၂ ချစ်တက်။
ရေနံဆီ	...	...	၄ အောင်စ = ၁ ချစ်တက်။
ရှေ့ခေါ်ရံလာစေ့ဆီ	...	...	၁ ပိုင် = ၁၀ ချစ်တက်။

ဤဆေးစုကို သမအောင်ဖျော်၍။ ဝဲရှိရာတွင် တနေ့လျှင် နှစ်ကြိမ်
ကျပွတ်၍သိမ်း။

၂၄။

ဖိနီ	...	...	၁ ချစ်
ရေ	...	...	အရ ၁၀၀။

ဤဆေးမှာ။ သိုးကိုစိပ်ရန်ကောင်းသောဆေးဖြစ်သည်။

၂၅။

ဆေးရွက်ကြီး	...	...	၁ ချစ်
ရေ	...	...	၁၀ ချစ်

ဆေးရွက်ကြီးကိုရေနှင့်နာရီဝက်ခန့်ပြုတ်ပြီးနောက်။ အရည်ကိုစိပ်
၍ယူလျှင်။ သိုးကိုစိပ်ရန်ဆေးအဖြစ်အသုံးပြုနိုင်သည်။

အနာသုတ်လိမ်းဆေး။

၂၆။

ပရုတ်	...	...	...	၄ ရာ
နှံးဆီ	...	...	...	၄ ရာ

၂၇။

ဝိနပ်မြို့ထွက်တာရပြင်ဆီ	...	...	၁ ရာ
နှံးဆီ	...	...	၈ ရာ

တာရပြင်ဆီကို သံလွင်ဆီတွင်ထည့်၍။ အရည်ပျော်အောင်ကြပြီး
နောက်အရည်ကိုဝပ်၍ယူ။

၂၈။

အတ္ထာမှုန့်	...	...	၁ ဒရမ် = မူး-၃-စေ့။
ရေပူ	...	...	၁ ပိုင် = ၁၀ ချစ်ထက်။

ဤဆေးစုကိုပျော်၍။ အေးလျှင်အလိုရှိသည့်အတိုင်းသုံး။

၂၉။

မြေဖြူမှုန့်	...	...	၄ အောင် = ၂ ချစ်ထက်။
မီးသွေးမှုန့်	...	...	၁ အောင် = ၄ ချစ်ထက်။
ကျောက်ချဉ်မှုန့်	...	...	၄ အောင် = ၃ ချစ်ထက်။
အတ္ထာမှုန့်	...	...	၄ အောင် = ၃ ချစ်ထက်။

ဤဆေးစုကိုရော၍အမှုန့်ပြု။ အနာတွင်လိမ်းရန်အသုံးဝင်သည်။ အ
ထူးသဖြင့်အနာမိမ်းများနှင့်။ လျာနာခွါနာများတွင်အသုံးဝင်သည်။

ပွတ်ဆေး။

၃၀။

တာရပြင်ဆီ	}	အမျှစီ။
နှံးဆီ		

ဤဆေးနှစ်မယ်ကိုရောပြီးလျှင်ပွတ်၍လိမ်း။

ဝမ်းချူသည့်ပြွန်တံလုပ်နည်းနှင့်ဝမ်းချူနည်း။

အလျားတပေခန့်။ အချင်းလက်မဝက်ခန့်ရှိ အခေါင်းပေါက်ဝါးလုံး
ငယ်တခုကို။ အဖျားမထက်စေရ။ အဖျားတုံးအောင်လုပ်။ ရေ-၁-ဆီယာ
ခွဲခန့်ဝင်အောင်အလျားတပေခွဲ။ အနံ-၄-လက်မ-၅-လက်မခန့်ရှိသား
ရေဆိတ်ရှည် တလုံးကိုလည်းချုပ်။ ဝါးလုံးအဖျား တစက် ဝင်သာ
အောင် ၎င်းဆိတ်အောက်ဘက်တွင် အပေါက်တပေါက်ထောက်။ ဝါး
လုံးခေါင်း ပေါက်ကမ္ဘာတပါး။ ဝါးလုံးနှင့်သားရေ အကြားက ရေမယို
အောင် ၎င်းဝါးလုံးနှင့် သားရေပေါ်တွင် ကြိုးနှင့်ခိုင်စွာချည်း။ ဝမ်းချူ
မည့်အခါ ဝါးလုံးကိုဆီကောင်းစွာသုတ်။ ၎င်းနောက်စအိုထဲထိုးသွင်း၍

လက်ထောက်နှင့် တိုင်ထား။ အခြားလက်ထောက်နှင့် ဒိတ်တို ထိ
ရက္ခာန်ကျောနှင့်ညီအောင်မြောက်၍တိုင်ပြီးလျှင်။ တယောက်ယောက်
တိုဒိတ်ထဲသို့ ဝမ်းချူဆေးကိုလောင်း၍အသွင်းခိုင်း။ အူမထဲသို့တ
ဖြည်းဖြည်းဝင်ထိခံမည်။

ဝမ်းချူရန်ဗျာပူခြုတ်စေရမည်။ သို့သော်လည်းမတိုင်နိုင်အောင်
မပူစေရ။

ဧရုပူထွင်ဆင်ပြာမြှုပ်ဖြစ်အောင်ဆင်ပြာရောရမည်။

ဆေးရည်တိုတိုကိန်းမည်။

လူတယောက်ကို နွားလက်ဝဲတက်ကံ နေ့စေ၍။ နွားကျောနှင့် ညီ
အောင်နွားခေါင်းတိုတိုင်၍ မြှောက်ထားစေရမည်။ ဆေးတိုက်မည့်သူ
ကလကျောဘက်ကရပ်လျက်။ လက်ဝဲလက်ညှိုးနှင့် လက်ယပ်ကိုနွား
လကျောပါးစောင်ထဲသို့သွင်း၍။ ခါးတွင်းပေါက်သည်ကတော့ကဲ့သို့ရှိ
နေစေရန်နှုတ်ခမ်းနှင့်ပါးကို ဖြည်းဖြည်းဆွဲ၍ထုတ်ရမည်။ ၎င်းနောက်
ဆေးပုလင်းကိုလက်ဝဲတက်ကံနှင့်တိုင်လျက်ဖြုတ်ထားသောပါးစောင်
ထဲသို့ဆေးပုလင်းထဲသို့ ဝင်အောင်သွင်းပြီးနောက်။ တခါမျှနိုင်တန်၍။
မျှနိုင်တန်ချင့်ချိန်၍ခြားကာ ခြားကာလောင်းထည့်သဖြင့်။ ထဖြည်း
ဖြည်းကုန်သည်တိုင်အောင်တိုကိန်းနိုင်မည်။

အထူးသဖြင့်လည်ချောင်းနာဖြစ်သည့် တိရုတ္တန်များဖြစ်သည့်အ
ချက်တွင်။ ဆေးကိုတခါတိုက်လျှင်အနည်းငယ်စီအဝတ်သတိပြု၍တိုက်
ရမည်။ ချောင်းဆိုးလျှင်ဖြစ်စေ။ ချောင်းဆိုးမည့် လက္ခဏာအရိပ်အ
ယောင်ပေါ်လျှင်ဖြစ်စေ။ ငုံ့၍အလွယ်တကူချောင်းဆိုးရမှ အသက်ရှူ
ရာလေပေါက်ထဲသို့ဆေးအဝင်မမှားနိုင်မည်ဖြစ်၍။ သို့အသက်ရှူလွယ်
အောင်တိုင်ထားသူက ခေါင်းကိုချက်ခြင်းလွယ်လိုက်ရမည်။ ချောင်း
ဆိုးလိုသည့် လက္ခဏာအရိပ်အယောင်ပေါ်လျှင် ပေါ်ခြင်း ခေါင်းကိုမ
လွှတ်လိုက်လျှင်။ အသက်ရှူရာလေပေါက်ထဲသို့ဆေးအဝင်မှား၍ဝေ
တတ်မည်။

ဆေးရည်တိုတိုကိန်းသည့်အခါ။ အင်္ဂလိပ်ပိုင်အရက်ပုလင်းပုံသဏ္ဌာန်
ရှိသောတ္တုပုလင်းနှင့်ထည့်၍တိုက်လျှင်။ အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။ အ
ခေါင်းပေါက်ပါးလုံးကိုလည်း။ ၎င်းပုလင်းအစားအသုံးပြုနိုင်သည်။

ပိုင်အရက်ထည့်သည့် ပုလင်းမှီးမှီးကို အသုံးပြုနိုင် သော်လည်း။
တိုက်၍လွယ်သည်ကိုသတိပြုရလိမ့်မည်။

G. B. C. P. O.—No. 21, D. of A., 30-9-1914—25,000.

SOAS LIBRARY

